THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
SEP 2 1949
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATION

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXIII METAI, 35 Nr. | BROOKLYN, NEW YORK | PENKTADIENIS, 1949 M. RUGSĖJO - SEPTEMBER 2 D. | KAINA 10 CENTŲ

Dabar

Dešimtmečiui praėjus
Kalbant apie Chartą
Kur dingo Fondacija?
Daugiau garantijų!

JUOZAS TYSLIAVA

Rugsėjo 1 dieną sukako lygiai 10 metų, kai prasidėjo antrasis pasaulinis karas.

Tą rytą, auštant, kai vokiečių tankai ritosi Lenkijos rugienomis, o lėktuvai su svastikos ženklais sėjo bombas Varšuvoje, Krokuvoje ir net Vilniuje, mes čia, Amerikoje, sėdėdami prie radijo imtuvų, klausėmės: —

"Aš vedu jus į savo pergalę arba savo mirtį".

Šiuo atžvilgiu Vokietijos kancleris Adolfas Hitleris neapsiriko.

Nepasiekęs pergalės, jis pasuko į mirtį, drauge su savim, deja, nusivesdamas milijonus nekaltų žmonių.

**
*

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė...

Mūsų spaudoje jau buvo paskelbtas Lietuvių Chartos tekstas, iš kurio matyti pagrindinės, didžiosios tos bendruomenės linijos.

Tai vis labai platūs sumanymai, kuriuos, berods, jau antrukart mėginama vykdyti.

Tai vis VLIK'o žmonių sumanymai.

Tik ar tų sumanymų autoriai, kartais, nepagalvoja, kad pasaulio lietuviams užtektų vienos chartos?

Taip, vienos chartos, kurią turėtų priimti jau esamos pasaulio lietuvių organizacijos.

**
*

Kur dingo SLA Fondacija, apie kurią savo laiku taip plačiai rašė Tėvynė?

Juk, rodos, šis SLA prezidento Laukaičio sumanymas buvo bepradėtas vykdyti, ar ne?

Juk tai yra kas nors geresnio, negu prieglauda, apie kurios steigimą buvo galvota ir kalbėta dar anais A. B. Strimaičio sekretoriavimo laikais.

Tai įstaiga, kuri, prezidento Laukaičio dėka, rodos atleista nuo bet kokių mokesčių. Tai įstaiga, kuri savo ižde, beje, turi pinigų.

Kodėl dabar apie tai tylima?

Kas kaltas?

**
*

Tai istorija, kuri kasmet kartojasi.

Kažin kur apie pusiaują, viršum Atlanto, susitinka dvi skirtingis oro srovės — šilta ir šalta.

Susitinka ir, nelyginant pragaro kamuolys, anot Kazio Binkio, "plečiasi, pučiasi vėjo rieškučiose..."

Tai uraganas, kuris, išakėjęs Floridos miestus ir kaimus, aną naktį savo uodega užkliudė net New Yorką.

Kasmet, tose dviejų oro srovių imtynėse, Floridos gyventojai turi milijonus dolerių nuostolių.

Nežiūrint to, žiemai atėjus, visi svajoja apie Floridą...

**
*

Naujai atvykusieji — senųjų Amerikos lietuvių dienos tema.

Ir kokių pasakų vieni apie kitus nepripasakoja.

Bet, anot Walt Withmano, jie kalba apie pradžią ir pabaigą.

Nė vienas iš jų nenori kalbėti apie vidurį.

O tas vidurys — garantijos, kurios, kaip BALF'o vadovybė praneša, jau baigiasi ir netrukus tremtinių įvažiavimas turės sustoti, jeigu...

Žodžiu, reikia daugiau garantijų ir jas dabar jau galėtų rašyti tie patys buvę tremtiniai.

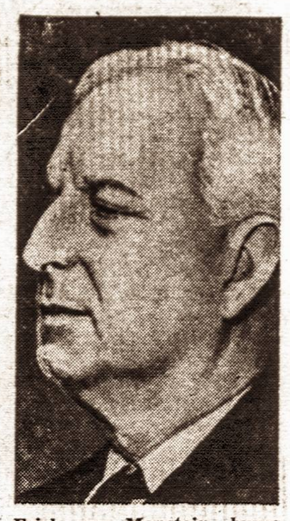

Erich von Manstein, buvęs nacių maršalas, kurį dabar britų teismas Hamburge kaltina už 10,000 žydų išžudymą Kryme.

Balkanų neramumai pavojingi Europai

Balkanų katilas vėl verda. Graikai nusprendė likviduoti sukilimą. Sovietams jau užkirstas kelias tiekti jiems paramą per Albaniją. Gramos kalnuose sugrūsti sukilėliai, greičiausia bus likviduoti. Albanijoj, Tito pakurstyti, sukilėliai veikia prieš komunistus. Sovietų nota, kur Jugoslavija pavadinta Sovietų Sąjungos priešu, padarė įspūdį ne tik Balkanuose. Normaliuose valstybių santykiuose panaši nota galėtų būti laikoma karo paskelbimu. Tito atsakymas į šią notą — Dunojaus rusų jugoslavų laivininkystės bendrovės likvidavimas. Tito yra visam kam pasiruošęs ir laiko žymesnius karo dalinius ties Bulgarijos ir Albanijos sienomis.

TARIASI KOMINFORMO VALSTYBĖS

Maskvos radijas pranešė, kad septynios, kominformui priklausančios valstybės, Sofijoj susirinko ūkio reikalais pasitarti. Sovietai 1948 metais sukūrė ekonominę tarybą, savo rūšies Marshallio plano pamėgdžiojimą. Maskvos žiniomis, čia ir būtų tos tarybos susirinkimas. Bet Londone gautomis kitų šaltinių žiniomis, Sofijoj vyksta grynai politiniai pasitarimai, kuriems vadovauti atvykęs pats maršalas Vorošilovas. Viešbutis "Bulgaria", kur vyksta tie posėdžiai, saugomas policijos ir karo patrulių. Aplinkui esą išstatyti kulkosvaidžiai. Pranešama kad pasitarimuose dalyvauja aukštieji Bulgarijos, Albanijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos karo pareigūnai. Jų tarpe esama ir prieš Tito nusistačiusių jugoslavų atstovų. Juos, į "Bulgaria" viešbutį įeinančius ir išeinančius, esą, matę Sofijos gyventojai.

Jugoslavija į tuos pasitarimus nekreipia rimto dėmesio. Maršalas Tito tebeatostogauja Adrijos pajūryje savo mėgstamam Brioni kurorte, o užsienių reikalų min. Kardelij lankosi arklių lenktynėse, kuriose, be Jugoslavijos, dalyvauja dar Belgija ir Prancūzija.

Politiniai stebėtojai tvirtina, kad šiuose pasitarimuose sprendžiamas Tito likimas.

"TAIKOS" KONGRESAS

Valstybės Departamentas neslepia savo nuomonės, kad "Amerikos kontinentalis taikos kongresas" sušauktas Meksikoje, yra Maskvos darbas. Kaip ši pavasarį New Yorke, lygiai ir Meksikoje šaukiamojo kongreso sumanytoju yra astronomas Harvardo profesorius dr. Harlow Shapley. Valstybės Departamentas mano, kad šis kongresas nurodymus gaus iš Maskvos. Vadinamas "taikos" kongresas įvyks rugsėjo 5 — 10 dienomis.

BADAS LIETUVOS KAIMYNYSTĖJE

Vietos Baltgudžių Informacijos Biuro (BIB) žiniomis, pasitikrino duomenys apie plintantį badą Baltgudijoje.

Lietuvos pasieny, Molodečne, žmonės tinsta iš bado.

Mozyriaus ir Minsko srityse daugelis kaimiečių išmirė nuo bado ir nusilpnėjimo. Daugelis šeimų kolchozuose duonos nematė dar nuo praeitos žiemos. Suvalgytos visos atsargos, todėl vagiami dar nenunokę šių metų grūdai. Sovietiniai organai žadėjo suteikti pagalbą, bet ligi šiol tai tik tušti pažadai. Nepaisant žiaurių bausmių, žmonės skerdžia paskutines karves.

Bado priežastis — pernykštis prastas derlius ir nuolatinis grūdų atsargų vežimas Rusijon. Pyliavos veik visai ištuštino baltgudiškus kaimus. Kai badaujantieji kreipiasi pagalbos į kariškus sandėlius, valdžia suima prašytojus ir gabena juos sunkiems darbams Rusijos giriose ir kasyklose.

Sabotažo aktai Jugoslavijoje

Jugoslavijoj prasidėjo plačiu mastu organizuoti sabotažo aktai. Trys traukiniai nuleisti nuo bėgių. Padegtos dvi naftos valymo įmonės. Didžiausioji naftos valymo įmonė Fiumėje padegta keliose vietose. Ši įmonė atiteko Jugoslavijai iš Italijos.

Tito vyriausybė, žinodama apie ruošiamus sabotažo aktus, jau prieš keletą dienų įspėjo darbininkus saugoti įmones.

Belgrade paskelbta, kad Jugoslavija nusprendė Jungtinių Tautų forume patraukti atsakomybėn Sovietų Sąjungą už kišimąsi į jos vidaus reikalus.

GUBRINOVIČIUS TREMTYJE

Lenkijos užsienio reikalų ministerijos protokolo šefas Adomas Gubrinovič su šeima atsidūręs Šveicarijoje, nusprendė pasidaryti tremtiniu ir nebegrįžti į Varšuvą. Jis kreipėsi į JAV atstovybę Šveicarijoje, prašydamas leisti jam nors laikinai apsigyventi čia. Tuo reikalu paduotame jo viename pareiškime sakoma: "Aš katalikas, paskelbus Vatikanui ekskomuniką, daugiau nebegaliu pasilikti savo pareigose — užsienio reikalų ministerijos protokolo šefu".

Aną naktį aš sapnavau artistą Borisą Dauguvietį.

Rodos, visi mano gimtojo kaimo gyventojai išėjo į laukus šokti kažkokį keistą masinį šokį.

Aš matau buvusius savo kaimynus. Visi jie baisiai pasenę ir suvargę.

Staiga ištiesia ranką senas mano pažįstamas — tas pats Borisas Dauguvietis, su auskaru kairėje ausyje...

Pabudęs galvoju, kodėl Laisvė ir Vilnis, pranešdama apie Dauguviečio mirtį, parašė, kad jis gimęs 1865 metais?

Juk velionis tebuvo apie 65 metų amžiaus.

RUSAI PERGRUPUOJA KARIUOMENĘ

Eina paskalos, kad ir vengrų kariuomenė telkiama prie Jugoslavijos. Vorošilovas ruošiąs antpuolį prieš Tito. Po sensacingų pranešimų apie sabotažo aktus pačioje Jugoslavijoje, norint susprogdinti Tito vyriausybę, dabar vėl ateina naujų žinių apie paslaptingus rusų kariuomenės pergrupavimus Jugoslavijos pasienyje, ypač iš Rumunijos pusės. Paryžiaus laikraštis Figaro paskelbė iš Vienos telegramą, kurioje iš patikimų šaltinių pranešama apie didelius rumunų ir sovietų kariuomenės pergrupavimus Jugoslavijos linkui. Maršalas Vorošilovas, dabar kaip tik yra Bukarešte, todėl kariuomenės pergrupavimai Jugoslavijos kryptimi įgyja ypatingos reikšmės. Dar rugpiūčio pradžioje pastebėtieji karštligiški kariniai pasiruošimai Rumunijoj. Apie tai niekas neturėjo žinių, išskyrus Maskvą. Daug Rumunijos karininkų pašaukta iš atsargos. Rumunų armijoje atostogos atšauktos. Didžiausi rumunų kariuomenės telkiniai sukoncentruoti prie Jugoslavijos Turnu - Severin ir Bazias vietovėse. Šių karinių pergrupavimų tikslas, Figaro nuomone, yra sustiprinti satelitinių vyriausybių padėtį. Šie žygiai Tito įstumia į vakarinių valstybių glėbį.

Tuo pat metu gautos žinios, kad ir vengrų kariuomenė esanti ruošiama Jugoslavijos puolimui.

Pranešimu iš Belgrado, Jugoslavijoj nepastebima jokio karinio pasiruošimo. Tuo tarpu iš Atėnų pranešama, kad Jugoslavijai priklausančioje Makedonijos dalyje Tito koncentruoja savo stambesniuosius dalinius. Vorošilovas Bukarešte veikia, pasitardamas su Anna Pauker.

Saugo, kad nepabėgtų

Iš rusų kariuomenės pabėgęs karininkas Konevas Stuttgarte pareiškė, ir tą jo pareiškimą patvirtino kiti dezertyrai, kad pusė Vokietijoje esančių rusų kareivių pabėgtų pas amerikiečius, jei politrukai jų taip labai nesaugotų. Rusų kareiviai esą stropiai saugomi, nes bijomasi jų masinių bėgimų.

Vokietijoj esančios rusų įgulos, išskyrus tik labai patikimus stambesnius pareigūnus, nuolatos prižiūrimos, net užbarikaduotos. Todėl tik išimtinais atvejais jie gali, ir tai tik po vieną, pabėgti. Politrukų dabar esą dvigubai daugiau, negu buvo karo metu. Jie bent keletą kartų į savaitę daro pranešimus ir baugina savo kareivius, kad, pabėgę pas amerikonus, jie bus žudomi arba net kankinami. Be to, dar nurodoma, kad pabėgusiųjų šeimos turėsiančios smarkiai nukentėti.

LIETUVIŲ — ESTŲ PASITARIMAI

Buv. estų prezidentas ir paskutinis Estijos pasiuntinys Maskvoje August Rei neseniai aplankė Romą, norėdamas pasimatyti su Lietuvos diplomatijos šefu ministeriu Stasiu Lozoraičiu. Dabar švedų laikraštis Stockholms Tidningen, savo estams skirtame puslapyje, rugpiūčio 16 dieną išspausdino interview su ministeriu Augustu Rei. Laikraštis, tarp kitko, rašo: "Labai ilgą ir išsamų pasikalbėjimą ministeris Rei turėjo Romoje su buv. Lietuvos užsienio reikalų ministeriu Stasiu Lozoraičiu. Ministeris Lozoraitis gyvena Romoje nuo antrojo pasaulinio karo pradžios, kur jis buvo paskirtas pasiuntiniu. Lietuvos valdžios patvarkymu, nuo 1940 m. birželio mėnesio visos Lietuvos atstovybės užsienyje yra pavestos jam tvarkyti ir valdyti. Pasikeitimą mintimis su šituo giliai protingu ir patyrusiu valstybės vyru ministeris Rei skaito labai reikšmingu įvykiu kovoje už Pabaltės tautų teises. Pasitarimas padėjo išsiaiškinti visą eilę svarbių klausimų."

St. Lozoraitis, diplomatinio korpuso šefas, atvyksta Amerikon. Šį mėnesį Washingtone turi įvykti Lietuvos vyriausybės diplomatinių pareigūnų pasitarimas, kuriame bus svarstomas Jungtinėse Valstybėse užšaldytų fondų klausimas. Kaip žinoma, St. Lozoraitis, atvykęs į Ameriką, dalyvaus ir Lietuvių meno parodos atidaryme, New Yorke.

LIETUVIŲ - LATVIŲ VIENYBĖ AMERIKOJE

Kanadon ir į JAV atsikėlė eilė lietuvių - latvių Vienybės veikėjų, kurie rūpinosi tos idėjos gaivinimu.

Kiek glaudesnis bendradarbiavimas buvo pasireiškęs pirmojo pasaulinio karo metu, kai estai, latviai, lietuviai ir ukrainiečiai buvo sukūrę bendrą organizaciją politinei kovai stiprinti New Yorke. Vėliau buvo sukurta Baltic American Society New Yorke. Ta draugija išleido kelis biuletenius, gelbėjo de jure pripažinimo byloje ir santykiuose su vyriausybe.

1934 m. šią organizaciją atgaivino ir savo globon perėmė lietuvių, latvių ir estų veikėjai. Pirmininko pareigos kasmet ėjo iš vienos tautybės rankų į kitos. Suorganizuota eilė paskaitų, koncertų, poros meno parodų, išvykų, ir stengtasi arčiau savitarpy supažindinti visų trijų tautų visuomenę.

Tikimasi, kad naujai atvykusieji lietuvių ir latvių vienybės sąjūdžio veikėjai sugebės šią naudingą veiklą atgaivinti ir praplėsti. Ji yra naudinga ir reikalinga visoms trims tautoms jų sunkioje kovoje už išsilaisvinimą, ir ateities santykiams pagrįsti sveikesniais pamatais.

Dr. Adenaueris, būsimas vakarų Vokietijos kancleris pareiškė, jog jis laiko perankstyvu reikalu Vokietijos dalyvavimą Atlanto pakte, bet jis norėtų, kad Vokietija būtų priimta į Europos Tarybą, kuri neseniai pradėjo savo pasitarimus Strasburge.

Graikijos karališkoji pora, karalius Povilas ir karalienė Frederika, lankosi Amerikos kariškame laive, kuris plaukiodamas po Vidužemio jūrą, buvo užsukęs į Atėnų uostą

AMERIKOJE IR PASAULYJE

JAV senatas nusprendė nedaryti dabar atostogų. Senatoriai jaučiasi pavargę, bet klausimų svarbumas juos verčia užmiršti poilsį.

Didžioji Britanija mėsos trūkumui pašalinti, iš Australijos per paskutinius 5 mėnesius atsivežė 20 milijonų kralikų.

Maršalas Manšteinas, buvęs SS vadas, teisiamas Hamburge. Jis kaltinamas padaręs 17 įvairių nusikaltimų. Tarp kitko jam primetama, kad jo įsakymu buvo išžudyta šimtai tūkstančių žydų, lenkų ir rusų.

Vokiečių policininkai, sovietų zonoje suorganizuoti, siunčiami į Jugoslavijos pasienį.

Du šešiolikamečiai negrai prisipažino, kad Bronxo parke nuplėšė 16 metų mergaitei suknelę ir ją išprievartavo.

Nehru, Indijos premjeras, pareiškė, jog geri santykiai su Sovietų Rusija yra Indijos užsienio politikos pagrindas.

Berlyne prancūzų karo policija areštavo K. Scholzą, naujai įsikūrusios laisvos komunistų partijos vadą, už tai, kad jis be leidimo darė susirinkimus.

Išrastas naujas ginklas, kuris leis bombonešiui B-36 apsiginti nuo sprausminio naikintuvo. Specialistų nuomone, tai esąs labai svarbus ginklas.

Televizijos aparatas išardė vieną New Yorko šeimą. Pilietis Dunckner pasakė žmonai, kad svarbiais reikalais porai dienų išvyksta iš miesto. Žmona, neturėdama, ką veikti vakare, kai vyras turėjo būti jau toli, atidarė televizijos aparatą ir, kai vidurnaktį buvo rodomi naktinių klubų vaizdai, pamatė savo vyrą tarp linksmų ponių ir šampano bonkų. Teisėjas išskyrė šeimą, bet ir uždraudė rodyti žmonių paveikslus be jų sutikimo.

Vienintelę moterį - generolą buvusioje Hitlerio armijoje Eleonorą Bauer nunacinimo teismas Miunchene nubaudė 10 metų kalėjimo. Ji buvo visų vokiečių armijos slaugių viršininkė.

Somalijos atskirų padermių tarpe įvyko didelio masto muštynės, sužeista 500 ir užmušta 259 žmonės. Muštynės daugiausia vyko mečetėse ir Džibuti miesto gatvėse.

Sovietų pasienyje praėitą savaitę 5 valandas truko susišaudymas tarp iraniečių ir sovietų kareivių.

Berlyne taip pat plečiasi vaikų paralyžiaus epidemija. Amerikiečių zonoje uždarytos bendros maudyklės ir imamasi kitų priemonių sulaikyti šią pavojingą ligą.

Didž. Britanija Irakui suteikė 42,000,000 dolerių paskolos ta sąlyga, kad Irakas neduotų naftos į Haifos naftos rezervuarą, kol nebūsianti galutinai išspręsta Izraelio problema.

Į vieną New Yorko restoraną prie Broadway atėjo trys elegantiški klijentai — du vyrai ir moteris. Jie pavalgė, padoriai užmokėjo sąskaitą, o paskui visus dešimt restorano tarnautojų mandagiai paprašė į užpakalinį kambarį. Revolverio vaizdas ir mandagus prašymas tiek paveikė, kad visi tarnautojai atsigulė ant grindų. Kasa buvo išplėšta ir mandagūs plėšikai skubiai išvažiavo jų laukusiu automobiliu.

Brooklyno policininkas McDermott sulaikė pilietį M. Sloano automobilį už greitą važiavimą. Bet, patyręs, kad jis veža savo žmoną į ligoninę gimdyti, įsėdo kartu ir padėjo jam ligoninėje žmoną patalpinti, o paskui ramiausiai išrašė pabaudos kvitą už pergreitą važiavimą.

Čekų komunistas Cepička, einąs teisingumo ministerio pareigas, mitinge pareiškė, jog dar vasario mėnesį Vatikane susirinkę kardinolai sudarė komunisų puolimo planus. Vatikanas esąs "ne tik svetima, bet ir priešiška jėga" ir visi, kas su juo bendradarbiaus, bus laikomi paprastais išdavikais.

New Yorko gubernatorius Thomas E. Dewey pasakė, jog bedarbių skaičius New Yorko valstybėje nuolatos mažėja. Viešiesiems darbams, esą, išleista 575,000,000 dol., bedarbių pašalpų išduodama jau 90,000 mažiau. Didelį vaidmenį suvaidinusios unijos, kovodamos su komunistais ir palaikydamos demokratines idėjas.

Prez. Trumanas — mažasis Napoleonas

Italų socialistas, veikias kartu su komunistais, Pietro Nenni "taikos šalininkų kongrese" Maskvoje prezidentą Trumaną pavadino "mažuoju Napoleonu, kuris tuojau po karo norėjęs eiti Hitlerio pėdomis". Nenni tvirtino, kad italų tauta niekados neparemsianti reakcinio karo prieš Sovietų Sąjungą. Jis iškilmingai skelbė, jog kalbąs milijonų Italijos darbininkų ir valstiečių vardu. Italai esą priešingi Atlanto paktui.

Šio kongreso metu Pravda užpuolė Amerikos sportininką negrą Jackie Robinsoną, kodėl jis pasipriešinęs komunistuojančio negro dainininko P. Robesono pareiškimui, kad Amerikos negrai nekovos su sovietais. Pravda J. Robinsoną pavadino "tamsiojo Columbijos universiteto super-šnipu".

ANGLŲ TAUPYMAS

Anglų vyriausybės pradėtoji taupymo politika pirmoje eilėje palies jos ginkluotas pajėgas, kurios būsiančios žymiai susilpnintos. Tolimuosiuose Rytuose antikomunistinis veikimas taip pat likviduojamas. Jei Washingtono konferencija Anglijai nesuteiksianti didesnės paramos, tai net būsianti panaikinta visuotinė karo prievolė.

Amerikos Lietuvių Savaitė

Trumpai

CHICAGO, ILL.

Antanas H. Kasper atstovauja Dariaus - Girėno Postą Amerikos Legijonierių suvažiavime, kuris šiuo metu vyksta Philadelphijoje. Rugsėjo 1 d. A. Kasper atvyksta į New Yorką ir ta proga norėtų susipažinti su vietos lietuviais legijonieriais. Svečias iš Chicagos apsistos New Yorker viešbutyje.

Lietuvos Prekybos Buto golfo rungtynėse rugp. 24 d. pirmą premiją (teisėjo J. T. Zurio taurę) laimėjo Josephine Miller, iš Evanston, Ill. Kitas premijas laimėjo D. Pivariūnas, J. Mackevičius, D. Kuraitis, J. Kazanauskas ir S. Treinys. Programos vedėju buvo A. G. Kumskis.

Adv. Ant. Olis, Sanitary District Trustee, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas rugpiūčio 25 dieną šventė savo gimtadienį.

Antanas Tolius, naujos laivų bendrovės "Tolis Steamship Co." vedėjas išskrido į Daniją perimti 4,200 tonų laivą, kurį jis neseniai nupirko už 200,000 dol.

J. Byansko vedamas Birutės choras spalio 7 d. scenoje statys Miko Petrausko operetę Kaminkrėtis ir Malūnininkas.

Vladas Jakūbėnas, vienas žymiausių Lietuvos muzikų, rugsėjo pradžioje atvyksta į Ameriką ir laikinai apsistos pas komp. Petrą Sarpalių.

KENOSHA, WIS.

Lietuvių Vargonininkų Seime į valdybą išrinkti: pirm. L. Šimutis, Jr., vicepirm. P. Dulkė, sekr. ir ižd. P. Bujanauskas.

WORCESTER, MASS.

Viktoras S. Atkočaitis, buvęs DP, liepos mėn. pradžioje su žmona ir sūnum atvykęs į Ameriką, rugp. 24 d. užsimušė dirbtuvėje.

S. BOSTON, MASS.

Harry J. Norton, boksininkas, rugpiūčio 15 d. užmušė 23 m. lietuvį, J. V. Streckį, gyvenusį Arlington, Mass. Norton ir Streckis susibarė dėl menkniekio, bet ginčas išsivystė į muštynes, ir lietuvis buvo tiek apdaužytas, kad sekančią dieną mirė ligoninėje. Boksininkas Norton traukiamas atsakybėn.

S. Bostono lietuviai rugsėjo 10 d. ruošia viešą rinkliavą BALF'o naudai.

Lietuvai Remti Draugija tremtiniams sušelpti šiomis dienomis į Vokietiją išsiuntė 20 maisto ir drabužių siuntinių.

Pranas Kriaučiūnas, 60 metų amžiaus lietuvis, rugpiūčio 16 d., nuvykęs į Hyde Park muzikos pamokoms, iškrito per langą ir užsimušė.

CLEVELAND, OHIO

Prof. dr. J. Balys, atvykęs iš Indiana universiteto, ir atsivežęs tam tikrą dainoms užrašyti prietaisą, iš vietos senesniųjų lietuvių moterų užrašė daug lietuviškų dainų, kurių ligi šiolei jam dar netekę girdėti. Daugiausia dainų įdainavo clevelandietė Ona Vildienė, kilusi iš Veiverių parapijos. Jos patariamas ir nurodomas, prof. dr. J. Balys su ja aplankė ir daugiau lietuvių. Liet. dainų padainavo Antanina Akelienė, Izabelė Belskienė, Grasilda Čiplienė, Marijona Gužauskienė ir Juzefa Nasvytienė. Nuo moterų neatsiliko ir vyrai: J. Alekna, St. Vilda ir J. Rakauskas padainavo dainų, o P. Duškevičius pagriežė porą polkų.

Prof. dr. J. Balys dabar lanko visas lietuviškas kolonijas, norėdamas užrašyti retesniąsias liet. liaudies dainas.

BALF'O METNIS SEIMAS PHILADELPHIJOJE

Jau artinasi BALF'o Metinis Seimas, kuris šaukiamas spalio 7 ir 8 dienomis, Hotel Benjamin Franklin, Chestnut & 9th Street, Philadelphia, Pa.

BALF'o skyriai daugelyje vietų jau pradėjo rengtis seimui. Šaukiami susirinkimai, priimami nauji nariai, aptariami šalpos ir vajaus reikalai, sumokami narių mokesčiai, renkami atstovai į seimą. Daug kur tremtiniai įsijungia į vietos BALF'o skyrius ir, gražiai bendradarbiaudami, prisideda prie šelpimo savo brolių ir sesių, kurie dėl įvairių priežasčių negalėjo išemigruoti. Kiekvienas atvykęs tremtinys turėtų priklausyti BALF'o organizacijai, per kurią jis lengviausiu būdu gali padėti tremtiniams. Nario mokestis tik vienas doleris per metus.

Tremtiniai kviečiami prisidėti prie BALF'o skyrių veiklos. Kol dar tūkstančiai tremtinių tebevargsta stovyklose, tol mes turime juos gelbėti bendromis visų lietuvių pastangomis. Kiekvienoj lietuvių apgyventoje vietoje dažniausiai yra susiorganizavęs BALF-o skyrius, nes skyriui sudaryti pakanka 7 narių. Juo daugiau narių skyriuje, tuo geriau, nes veikimui dirva yra plati ir įvairi.

Tat renkimės į metinį BALF'o seimą!

BALF'o Centras

KAIP ARCH. VIZGIRDA ATVYKO Į AMERIKĄ

New York Times aprašo vienos DP šeimos atvykimo į Ameriką istoriją. Detroito gyventoja Mrs. Mary Pallilon (tur būt, Paliulionienė) pasiuntė į Europą dovaną — pirštines. Gavusi pirštines, tremtinė, kaip rašo laikraštis, susišildė savo rankas ir buvo labai dėkinga už šią dovaną. Ji parašė Mrs. Mary Pallilon padėkos laišką, užsimezgė susirašinėjimas ir jo rezultate tremtinių šeima gavo darbo ir buto garantijas ir dabar jau yra Detroite. Pasirodo, kad per tą dovaną — pirštines susiradusi sau globėjus šeima yra pasižymėjusio tremtyje knygų leidėjo — kultūrininko arch. T. J. Vizgirdos šeima. Knygų leidykla Atstatymas, kurios steigėjas ir savininkas buvo arch. T. J. Vizgirda, verta ypatingo dėmesio, nes ji išleido visą eilę puošnių leidinių svetimomis kalbomis apie lietuvių meną ir istoriją. Šių leidinių vertė yra didelė, jie išsiskiria iš visų tremtyje išleistų knygų ir savo išvaizda ir turiniu. Minėtas laikraštis pažymi jos puošnų leidinį "Art in exil". Bet ir kiti tos pačios leidyklos leidiniai yra vertingi ir mūsų visuomenei gerai pažįstami. Arch. T. J. Vizgirdos išleistos knygos supažindina Amerikos ir Europos tautas su mūsų menu ir praeitimi.

VĖLIAUSIAI ATVYKĘ LIETUVIAI

Rugpiūčio 9 d., laivu General Haan į Bostoną atvyko šie lietuviai:

Albušaitienė O., Maspeth, N. Y. — Ambražiūnas A. ir š., Waukegan, Ill. — Andriušis M., Baltimore, Md. — Babianskas S. ir š., Dayton, Oh. — Bakšys V. ir š., Wilkes Barre, Pa. — Basiulis B. ir š., Worcester, Mass. — Benešiūnas J., Meksiko, Me. — Bacevičius A., Rockford, Ill. — Bliudnikas E. ir š., Lake Leelanau, Mich. — Brazaitis H. ir T., Chicago, Ill. — Ceglokovas L., Chicago, Ill. — Eidrigevičienė M., Chicago, Ill. — Gasperaitis A., Chicago, Ill. — Gaudušas J., Clarkston, Micr — Jankauskas L., Brockton, Mass. — Jankauskas S., Avoca, Wis. — Jarašius E. ir š., Chicago, Ill. — Januška A. ir A., Meksiko, Me. — Jatulis G., Durand, Ill. — Juozuvaitis E., Richmond Hill, N. Y. — Kasulaitis V. ir š., Maspeth, N. Y. — Koppas V. ir š., Woodhaven, N. Y. — Leparskas V., Detroit, Mich. — Lisauskas M. ir V., Waterbury, Ct. — Mockienė E., Baltimore, Md. — Pastukas J., Chicago, Ill. — Prapuolenis A., Cicero, Ill. — Sorius A., Shenectady, N. Y. — Stankevičius B. ir R., Spotwood, N. J. — Stončius P. ir š., — Stravinskis S. ir š., Chicago, Ill. — Stupelis P. ir G., Phila, Pa. — Tamošiūnas V., Sioux City, Iowa — Tervydis V. ir š., Collinsville, Ill. — Usinas A., Brooklyn, N Y.. — Vaičiūnienė T., Hartford, Ct. — Valantiejus J., Maspeth, N. Y. — Vaškevičius B. ir š., Phila, Pa. — Vegelis J. ir E., Ghent, N. Y. — Vencius J. ir š., Chicago, Ill. — Vilkaneckytė S., Brockton, Mass. — Žarauskas J., Oxford, Ct. — Zavickas P. ir B., E. Hartford, Ct. — Znotas J., Phila, Pa.

Rugpiūčio 15 d., laivu General Heintzelman į New Yorką atvyko šie lietuviai:

Adomaitis J., Rochester, N. Y. — Antanaitis K. ir š., Sarona, Wis. — Atkočaitis P. ir š., Fond Du Lac, Wis. — Bauža J. ir š., Detroit, Mich. — Budelskis Z. ir š., Daytoon, Oh. — Budrevičius S., Racine, Wis. — Domaševičienė Z., Bristol, Ct. — Dumpis J. ir O., Cicero, Ill. — Griežė - Jurgelevičius S. ir š., Boston, Mass. — Jazbutis M. ir E., Chicago, Ill. — Juršėnas B., Chicago, Ill. — Kacinas J. ir š., Chicago, Ill. — Karazija J. ir š., Omer, Mich. — Kazlauskas K., So. Boston, Mass. — Labanauskas S. ir š., Champion, Mich. — Lembertas P. ir š., New Britain, Ct. — Lukaitis J. ir š., Cicero, Ill. — Mejeris J. ir J., Chicago, Ill. — Mickevičius B., Milton, Mass. — Moliejus A., Elkhorn, Wis. — Navickas A., Rochester, N. Y. — Paulikaitė S., Vesta, Minn. — Sandargas J. ir š., Detroit, Mich. — Slepakovas V. ir š., Paterson, N. J. — Šliužas K., Bangor, Mich. — Stanaitis A. ir š., Estelline, S. D. — Stankevičius B., — Porterfield, Wis. — Stirbys P. ir R., New Britain, Ct. — Strazdienė E., Chicago, Ill. — Strazdas A. ir š., Linden, N. J. — Tumėnienė V., Chicago, Ill. — Urbšaitis K. ir š., Waterbury, Ct. — Vaičiulaitytė J., Chicago, Ill. — Verpečinskas P., Champaign, Ill. — Viltrakis P. ir š., Florence, Ky. — Vingilytė U., Chicago, Ill. — Žemaitis P. ir š., Antioch, Ill.

Rugpiūčio 17 d., laivu General Ballou į New Yorką atvyko šie lietuviai:

Aleksandravičius V., Shenandoah, Pa. — Aviža, V., Bridgeton, N. J. — Bakanauskas P. ir š., Ozone Park, N. Y. — Bakšys K., Fairview, N. J. — Baras B., La Crosse, Wis. — Belžinskas I. ir š., Parma, Mich. — Bernotas A., Phila, Pa. — Bilėnas J. ir š., Brooklyn, N. Y. — Čepaitis M. ir š., Grand Rapids, Mich. — Chodeckaitė T. ir I., Sea Cliff, N. Y. — Degutis V. ir š., Maspeth, N. Y. — Dunduras S. ir š., Bridgeton, N. J. — Gariauskaitė L., Maspeth, N. Y. — Gudelis V. ir š., — Ceresco, Mich. — Gulbinas J. ir š., Ceresco, Mich. — Jakaitis A., Falls Church, Va. — Jankauskas J. ir D., Newark, N. J. — Jeremičius P. ir A., Hebron, Ind. — Juraitis J. ir O., Hebron, Ind. — Kalpakovas V., Dodgeville, N. Y. — Keturakis

(Nukelta į 7 psl.)

BALF'O RINKLIAVA RUGSĖJO 10 D.

Atsišaukimas į Bostono lietuvius

Brangūs Tautiečiai,

Jūs žinote, kad daug tūkstančių mūsų brolių ir sesių buvo žiauraus bolševiko išvyti iš savo namų ir laikinai prisiglaudė Vakarų Europos griuvėsiuose.

Dalį tų tremtinių Jūs atsikvietėt į Jungt. Amerikos Valstybes, kiti, Jūsų padedami, dar atvyks, bet daugelio jų sveikata, velkant tremties vargų naštą, palūžo ir jie nebeturi galimybių iš Europos išemigruoti.

Ir čia atvykę tremtiniai — naujakuriai, ir ypač Europoje likę tremtiniai — ligoniai, reikalingi Jūsų broliškos paramos.

Visų Amerikos lietuvių bendromis jėgomis sukurtas BALF'as daro visas pastangas mūsų tautiečių — tremtinių vargą sumažinti.

BALF'as galės tęsti Jūsų pavestą jam atsakingą tremtinių gelbėjimo darbą tik visų Amerikos lietuvių remiamas.

Šių metų rugsėjo 10 dieną BALF'o 17 skyrius daro viešą rinkliavą Bostono gatvėse. Kiekvienas lietuvis kviečiamas dalyvauti šitoje rinkliavoje, kiekvienas lietuvis prašomas prisiminti rinkliavos dieną savo vargstančius seses ir brolius, ir paaukoti jiems vieną kitą dolerį.

Jeigu mes tikim ir laukiam rinkliavos dieną paramos mūsų tremtiniams iš kitataučių, tai pirmiausia mes patys privalome savaisiais susirūpinti ir įrodyti, kad mokam pasidalinti su jais kiekvienu duonos kąsniu, o ypač tuo, kuris nėra būtinas ant mūsų kasdienio stalo.

BALF'as tiki, kad šis jo balsas pasieks kiekvieno bostoniečio lietuvio ausį ir širdį, ir suras joje broliškos užuojautos atgarsį.

Lai nepritrūksta rugsėjo 10 dieną tarp mūsų nei aukų rinkėjų, nei aukotojų.

Dr. Paul J. Jakmauh,

Garbės pirmininkas

John J. Roman, pirmininkas
K. Namaksy, vicepirmininkė
A. Jankauskas, vicepirmininkas
Vytautas Gurka, Sekretorius
Blanche Cunys, vicepirmininkė
Antony Matioška, iždininkas
V. Šimkienė, Finansų sekretorė

PARUOŠIAMIEJI DARBAI VISUOTINIAM KONGRESUI

Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas įvyks lapkričio 4 — 6 dienomis New Yorker viešbuty, New Yorke.

Rengimo Komitetas jau susitarė su viešbučiu, ir rezervuotos dvi gretimos didžiausios salės bei keli kambariai komisijų posėdžiams. Viešbutis rezervavo net 7000 kambarių kongreso atstovams ir svečiams apgyvendinti. Jau atspausdinti atvirukai, kurie bus į kolonijas siuntinėjami kambariams užsisakyti. Kainos tarp 3 ir 9 dol. asmeniui vienai parai.

Rengimo komitetas jau ėmė organizuoti įvairias komisijas, būtent: pramogų, registracijos, apgyvendinimo, propagandos, leidinių ir t.t. Komisijos bus galutinai sudarytos vietinės tarybos susirinkime, tuo būdu norint užtikrinti gausesnį veikėjų dalyvavimą kongreso ruošimo darbuose.

Kvietimai draugijoms rinkti atstovus į kongresą bus siuntinėjami iš Amerikos Lietuvių Tarybos centro raštinės, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tačiau be talkos pačiose kolonijose kvietimai negalėtų pasiekti visas draugijas. Todėl kongreso rengimo komisija siūlo dalintis darbu vietoje ir organizuoti ratelius kolonijose, kad kvietimai pasiektų visas draugijas. Deja, organizacijų valdybų sudėtis nuolat keičiasi ir ne visų organizacijų, t. y., jų pareigūnų — pirmininkų ir sekretorių — adresai yra žinomi. Parapijų klebonai ir kolonijų veikėjai yra maloniai prašomi reikalingus adresus parūpinti ir pagelbėti kvietimus plačiau paskleisti. Rašyti arba ALT centro raštinei arba Lithuanian Congress Committee, 3012 Woolworth Building, New York 7, N. Y.

Gyvenamojo laikotarpio rimtis reikalauja talkos iš visų geros valios lietuvių, kad pagelbėti Lietuvos žmonėms greičiau išsilaisvinti iš maskolių vergijos.

Sandaros piknikas

Sandaros Antra Apskritis, Conn., mini savo lietuviškos veiklos 35 metų sukaktį. Minėjimas įvyks **rugsėjo 11 dieną** (sekmadienį), Jis ruošiamas **Linden Park, Union City, Conn.** Pradžia 12 val. Suvažiuos daugelis svečių iš artimesnių ir tolimesnių vietų. Susitiksite senus pažįstamus ir susipažinsite su naujai atvykusiais lietuviais. Piknike pasižadėjo kalbėti visa eilė žymesnių veikėjų. Bus pasidalinta mintimis visais svarbesniais klausimais ir kartu smagiai pasilinksminta. Šokiams gros geras orkestras, visi svečiai bus gardžiai ir sočiai pavaišinti.

Nepraleiskite progos, šios vasaros sezonui baigiantis, smagiai praleisti laiką vienaname iš geriausių piknikų. Tolimesnės vietovės organizuoja į pikniką busus. Neatsilikite ir jūs. Saulei šviečiant, visiems atsiras vietos po atviru dangumi, o lyjant, pastogėse.

Atvykit, nepasididžiuokit, mieli bičiuliai ir sveteliai.

Pikniko rengėjai

"SUDRUMSTOJI RAMYBĖ"

Iš Toronto gautomis žiniomis, iš Vokietijos atvykus neišsemiamos energijos mėgėjų teatro režisieriui Juozui Jagėlai, torontiečiai įsteigė mėgėjų grupę ir jau repetuoja P. Vaičiūno "Sudrumstąją Ramybę".

IEŠKOMI

Banys Alfredas, kyvenęs Baniškių (Briedžių) km., Biržų apskr.

Baranauskienė - Žilionytė Petronėlė, iš Bytėlūnų km., Onuškio val., Trakų apskr.

Bujažinskienė Zina ir Sofija, iš Šiaulių.

Boreiša Liucijonas, iš Boreišų km., Panoterų val., Ukmergės apskr.

Bugnytė - Simonavičienė Pranė, iš Akmenės, Mažeikių apskr.

Grinevičius Jonas, iš Juškonių km., Šėtos val., Kėdainių apskr.

Grušas, (Gruzdas) Vincas, iš Šiaulių apskr.

Gruzdas (Grušas) Vincas, iš Šiaulių apskr.

Kasiulevičius Vincas, iš Ražų km., Lapių val., Kauno apskr.

Kazakevičius, iš Pašvenčio km., Prienų val.

Kosinskas Vincentas ir jo žmona Szutejko, gyv. Philadelphijoje.

Kunickas Antanas ir Edvardas.

Markūnas Vladas, iš Slabados km., Lyduoklių par., Ukmergės apskr.

Pakėnaitė Ona, iš Balickų km., Surviliškio val., Kėdainių

Palyvonaitė - Tamoliūnienė Elena, ir jos vyras Tamoliūnas Bronius, giminės ir pažįstami prašomi atsiliepti.

Regelskaitė Gertrūda, iš Trokšelių km., Kražių val.

Rutkauskas Petras, iš Grigiškių km., Bagaslaviškių val.

Šileris Jurgis, iš Dubiškių km., Sakių apskr.

Šilinskis Stanislovas, iš Veckų km., Naumiesčio val., Tauragės apskr., ir žmona Uršulė.

Simonavičienė - Bugnytė Pranė, iš Akmenės, Mažeikių apskr.

Šinogalytė Marija, iš Pašvenčio km., Jurbarko val.

Slapakauskas - Slapokas Kazimieras, iš Meižių km., Bagaslaviškių val.

Slapokas - Slapakauskas Kazimieras, iš Meižių km., Bagaslaviškių val.

Szutejko - Kosinskienė, ir vyras Kosinskas Vincentas, gyv. Philadelphijoje.

Tamoliūno Broniaus ir jo žmonos Palyvonaitės Elenos giminės ir pažįstami prašomi atsiliepti.

Tocionis Vincas, iš Gelentenų km., Nemunaičio val., Alytaus apskr.

Vačikauskas Augustas, Benotas ir Vincas, iš Trukiškės km., Tauragės val.

Žilionytė - Baranauskienė Petronėlė, iš Bytėlūnų km., Onuškio val., Trakų apskr.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania,
41 West 82nd Street,
New York 24, N.Y.

SMŪGIS LAIKRAŠČIUI

padaromas to prenumeratoriaus, kuris nesirūpina atsilyginti savo atsilikusį prenumeratos mokestį.

PAULONIS MOTOR COMPANY
A. F. Paulonis, Sav.
Plymouth, Dodge Automobiliai, Dodge Sunkvežimiai
Stabdžiai, alyvos filtrai, gaso pumpos, Bendix gasas ir alyva, baterijos, elektros aparatų dalys ir taisymas
521 - 23 E. CENTRE STREET
Telefonas: 2786 SHENANDOAH, PA.

SILVER LAKE PACKING CO.
J. C. Kveragas, Sav.
Viena iš didžiausių skerdyklų ir mėsos paskirstymo įmonių
137 FRANKLIN AVENUE
Tel.: 4-6185 - 6186 SCRANTON, PA.

JONAS STIRNA
Restoranas ir Baras
Tai vieta, kur susitinka visi žymiausi Scrantono lietuviai ir kitataučiai.
120 W. MARKET STREET
Telefonas: 3-9681 SCRANTON, PA.

WATERBURY, CONNECTICUT

JOE'S TIRE SHOP
Joe Samoska, Savininkas
241 N. MAIN STREET
Telefonas 3-2414

JOHN STREET PACKAGE STORE
Didžiausias DEGTINĖS, VYNO, ALAUS ir kitokių GĖRIMŲ PASIRINKIMAS
Peter G. Vitas ir Leon Raskauskas, Sav.
45 John Street Tel.: 3-6669

RENDEVOUS RESTAURANT & GRILL
Ona Pakamanaitė-Dapšienė ir Sūnus, savininkai
MALONI VIETA SUSITIKIMUI
685 No. Riverside Streeet Tel. 3-9932, 3-6864

Providence Auto Supply Co.
L. J. SAVITSKY, Sav.
Įvairūs elektros reikmenys, sporto dalykai, žaislai ir kit. metaliniai pabūklai
201-205 W. MARKET ST.
Tel.: 9206 Scranton, Pa.

BILL'S CAFE
Vincas Tamulaitis, Savininkas
ALUS, DEGTINĖ IR VYNAS
PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
ir draugiškas patarnavimas
282 E. MARKET ST.
Tel.: 3-9891 Wilkes-Barre, Pa

S. BULOTA
Batai ir Vyrams Aprėdalai
NEW PHILADELPHIA, PA
P. O. SILVER CREEK, PA.

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
J. Markiewitz and Sons
15 Trumball Street
NEW HAVEN, CONN.

A D A M' S
SERVICE STATION
Adomas Radauskas, sav.
Padangos, gazolinas ir aliejus
GROSERIO KRAUTUVĖ
808 Main St. Watertown, Conn.
Tel.: Watertown 278

NEW BRITAIN, CONN.

Bill's Restaurant
Vytautas Degutis, Sav.
Įvairūs gėrimai, pirmos rūšies maistas.
Šokiai šeštadieniais ir sekmadieniais
810-814 Stanley Street

Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS ŠVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue

A. P. KARLONAS
Laidotuvių Direktorius
280 Chestnut Street
Tel.: 9-1181

Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Įvairiausi gėrimai,
31 Spring Street

JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-8288

Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street

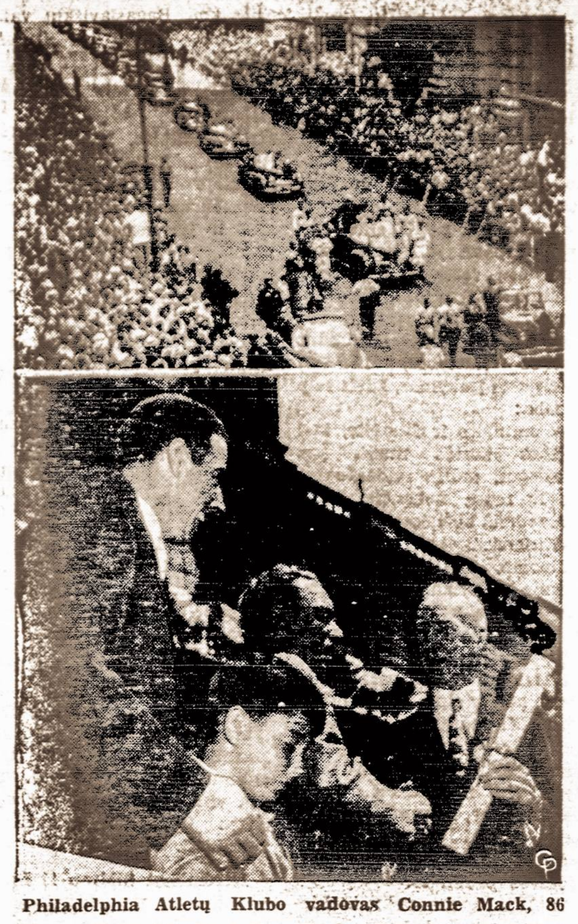

Philadelphia Atletų Klubo vadovas Connie Mack, 86 metų amžiaus, atvyko į New Yorką. Prie City Hall New Yorko meras William O'Dwyer įteikia jam garbės atžymėjimą.

LIETUVIAI PASAULYJE

— **Poetas Henrikas Nagys** Innsbrucko universitete išlaikė doktoranto egzaminus ir įgijo filosofijos daktaro laipsnį.

— **Rašytojas T. Augelaitis,** neseniai įsikūręs Santiago mieste, Čilėje, ispanų kalba išleido knygelę apie lietuvių tautos persekiojimą per pirmąją ir antrąją bolševikų okupaciją.

— **Dail. V. K. Jonyno** pastangomis suorganizuotasis Freiburge i. Br. Meno Institutas dėl didėjančios emigracijos nutraukė savo darbą. Keli studentai apgynė savo diplomus, o septyni, tarpininkaujant V. K. Jonynui, gavo stipendijas tęsti studijas Paryžiuje.

— **Buenos Airese** įsikūrė Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Argetinos skyrius.

— **Pabaltiečiai tremtiniai Švedijoje** rugsėjo mėnesį rengia savo savaitę, kurios programoje dalyvaus ir lietuviai su savo choru ir tautinių šokių grupe.

— **Sesuo M. Bernarda,** lietuvaitė muzikė ir kompozitorė, šiuo metu verčia į anglų kalbą Stasio Šimkaus operą "Pagirėnai".

— **Australijos spauda** vis labiau kreipia dėmesį į lietuvių tautinius rūbus. Adelaidės dienraštyje buvo plačiai rašoma apie Woodside stovyklos lietuvių moterų tautinius rūbus ir rankdarbius. Ta proga ir bendrai buvo aptarta liet. tautodailė.

Inž. Leonas Stankus Kanadoje išrado nedegamus dažus. Šiuo išradimu susidomėjo visos draudimo nuo ugnies bendrovės. Užpatentavus šį išradimą, Kanadoje bus pradėta masinė šių dažų gamyba. Kanados spauda pranašauja perversmą visoje dažų gamybos pramonėje.

— **JAV gyvenąs architektas J. Mulokas** iškėlė mintį, kad pasiturintieji lietuviai, statydami namus, statytųsi juos lietuviškame stiliuje. Tokie pastatai šimtmečius bylotų apie lietuvių tautos kūrybinį pajėgumą.

IRO pranešimu, per vienerius metus, nuo 1948 m. liepos 1 d. iki 1949 m. liepos 1 d., Chicagos apylinkėje (Illinois, Indiana, Wisconsin, Michigan ir Iowa valstybėse) įsikūrė didžiausias ligi šiolei atvykusių tremtinių nuošimtis — 7,000 asmenų.

Pažinkime vieni kitus

VIENYBĖS ANKETA NAUJAI ATVYKUSIŲ REIKALU

Adv. Alfr. Vencius

BROOKLYN, N. Y.

Jie medį apžiūri iš visų pusių...

Mes amerikiečiai geri žmonės. Bet, jei galima taip pasakyti, "sau žmonės". Reikia suprasti šį posakį labai paprastai — visa, ką mes turime, laikome sau. Vadinasi, jus dipukai, iš mūsų daug nesitikėkite. Ir dabar mūsų tarpe taip yra, kad mes stipriai vienas kitam pavydime. Mūsų žmonės nelinkę saviškiams padėti, kaip, sakysim, kitų tautų tarpe priimta. Jei mūsų žmogus kiek pasistūmėjo priekin, tai jau kitas pasiruošęs jį atgal traukti. Tarp kitko, paimsime, kad ir mūsų profesionalus. Jeigu advokatams, daktarams ir kitiems tektų tik iš saviškių gyventi, jų puodai būtų tušti. Jie neturėtų ko valgyti, nors aplinkui gyvena tiek daug lietuvių, kurie, palaikydami saviškius, suteiktų pakankamai jiems darbo.

Iš Europos atvykę nauji ateiviai todėl neturėtų jokių vilčių dėti į senuosius Amerikos lietuvius. Žinoma, jie jums pasakys gerą žodį, gal vienas kitas pažadės, bet apčiuopiamos naudos iš to viso nelaukite. Jeigu kam nors mano žodžiai ir nepatiks, tai nieko negaliu čia pakeisti, nes taip yra.

Didelis džiaugsmas, kad nauji ateiviai atsirado. Juk čia pas mus pasikartojo Amerikos istorija. Senais laikais į Ameriką atsikraustę anglosaksai radę indėnus. Ir tos garbingos indėnų giminės viena po kitos pradėjo išmirti. Ir taip jos nyko ir nyko, kol pagaliau tik maža saujelė jų pasiliko. Šiandien mes matome visai panašią istoriją. Senieji lietuviai, kurie čia atsikraustė prieš 40 — 50 metų, nelyginant tie indėnai, pamažu miršta ir jau netoli tas laikas, kai jie visai apleis šį pasaulį. Jų nebebus, ir lietuvybei pavojus buvo čia pat, visai jau nebetoli.

O ką gi aš galiu pasakyti apie jaunąją, čia išaugusią, kartą? Neseniai pas mane ateina du jaunikliai, berniukas ir mergaitė. Aš juos klausiu:

— Kas jūs esate?

— Mes amerikonai, — atsako. Tada aš jiems pastebiu, kad jie negi indėnai, nes tik jie turi tą pirmenybę. Gal jūsų tėvai buvo lietuviai? — klausiu.

— Taip, lietuviai, — jie atsako, — bet mes jau amerikonai...

Šitaip yra. Jie jau kitaip galvoja, negu jų tėvai. Tėvai nepajėgė savo vaikų tinkamai išauklėti. Padaryta nepataisoma klaida.

Na, dabar apie pačius dipukus. Jie visi taip daug baisybių išgyveno, kad dabar, čia atsidūrę, kiekvienas džiaugiasi, jog išliko gyvas. Jie čia atsirado iš kito pasaulio ir jiems pradžioje sunku įsikurti. Juos turėtume sutikti labai palankiai. Ir prieš juos nieko ypatingo neturim, mes patys neieškokime, kuo galėtume didžiuotis. Juk nereikia užmiršti, kad senais laikais Lietuvoje nelabai buvo norima prisipažinti, kad brolis išbėgo į Ameriką. Kai kas net gėdydavosi apie tai kalbėti. "Gal jis ką blogo padarė, kad turėjo net Ameriką pasiekti?" Vieni nuo kariuomenės bėgo, kiti ir blogesnius darbelius buvo padarę.

Tik negerai, kad tas gyvenimas "kempėse", be darbo, be ateities juos žymiai paveikė. Kai kurie jų truputį apgadinti.

Jiems sunku ateičiai planuoti. Jie turės išmokti įžvelgti tolimesnes perspektyvas. Reikia užmiršti, kad buvo gyventa sulig ta diena. Bet jie nauji žmonės ir net daugiau mato, negu mes patys. Jie medį apžiūri iš visų pusių. Mes pripratome prie savo aplinkos ir jau daug ko nepastebime. Tai gera medžiaga Amerikai. Tokie žmonės, kurie sugebės išsirgti "kempių" slegiantį palikimą, čia reikalingi.

Mes visai, tiesą pasakius, jais nesirūpiname. Išleidžiam į krantą ir tesižinai! Žiūrėk, žydai saviškius paima savo globon, padeda įsigyti kokią "shopą". Ir žydas jau savarankus. Bet mūsiškiai dipukai gali tik savo tarpe organizuotis, vienas kitam padėti. Seniau įsikūrusieji nieko daugiau nesugalvoja, kaip tik naujai atvykusiam surasti koki darbelį už 20 — 30 dolerių į savaitę.

Naujų ateivių pareiga vienas kitam padėti ir veikti organizuotai. Jie turi, kiek galima greičiau, pasiekti savarankaus gyvenimo. Be pavydo, nuoširdžiai, draugiškai vienas kitam pagelbėdami, jie sustiprės ir mums patiems bus naudingesni. Ir iš visos širdies linkiu, kad daugiausia jų čia pas mus atvažiuotų.

A. Bruškevičius

SUDBURY, KANADA

Į JAV atvykstąs tremtinys varžomas padėkos bei atsidėkojimo reikalo savo atkvietėjui. Ir iš tikrųjų, kartais gal nemalonu ką nors atviriau pasakyti, neįžeidžiant savo atkvietėjo. Kanadoje padėtis daugumoje kitokia. Pagal afidivitus atvykusių, palyginti, nedaug. Daugiausia pagal sutartis su Darbo Ministerija. Taigi tuo pačiu ir atsidėkojimo jausmu nesijaučia skolingi. Žinoma, neskaitant bendro tautinio padėkos jausmo broliams amerikiečiams ar kanadiečiams už jų pastangas padėti mums. Todėl Kanadon atvykusių tremtinių ir žodis turėtų būti laisvesnis. Tik, žinoma, be šmeižtų ir asmeniškų įžeidinėjimų.

Būtų gera, kad Vienybės skaitytojai Kanadoje taip pat pasinaudotų Vienybės anketa "Pažinkime vieni kitus", nes vargai ir rūpesčiai tie patys, kaip ir JAV. O Vienybės redakcija savo skiltyse gal suras vietos ir mums kanadiečiams.

Čia norėčiau užkliudyti Amerikos lietuvių spaudą. Šiuo kartu noriu paliesti tik plačiai skaitomus Naujienas bei Keleivį. Ypač kai kuriuos jų raševas.

Žiūrėkim, kaip dažnai kyla ginčai ir pyktis su vietos senaisiais ateiviais — lietuviais. Ir daugiausia visų tų nesutikimų priežastis būna buvusios Lietuvos santvarka, pažanga bei kultūra.

Štai, kartą kalbuosi su tokiu senuoju amerikonu apie šį bei tą ir nejučiomis prieinanme prie Lietuvos reikalų. Nors aš jam stengiuosi pasakoti Lietuvos gyvenimą be jokių pagražinimų, bet jis netiki. Sako: "Ką tu čia man pasakoji apie tą smetonišką gyvenimą. Jūs ten buvote fašistų užjoti, išnaudojami ir viskas. Ponai tai pagyveno. Bene ir pats buvai poneliu, tai ir pliurpi čia man visokias nesąmones." Ir įrodyk tu dabar žmogui, kad joks ponas nebuvai ir nieko bendro su jais neturėjai. Netiki ir gana.

Pagaliau neiškentęs klausiu, iš kur jis visa tai ištraukęs.

O jis kviečiasi pas save, girdi, galėsi pats pamatyti, ką rašo Keleivyje ir Naujienose jūsų pačių buvę ponai.

Nebuvo ko nė eiti. Ne vieną "gražų" straipsnelį aš ir pats perskaičiau.

Kada tokią "grožybę" parašo koks prieš 30 m. buvęs Lietuvoje, pagalvoji, kad kvailas ir tiek. Bet, jei raso buvęs "ponas", — tikrai nežinai, ką galvoti. Ar čia ieškoma asmeniško keršto ar pataikaujama kam nors? Ką gi turi kalbėti eilinis darbininkas, jeigu dejuoja, skundžias ir šmeižia buvęs "ponas", kuris gavo apie 1000 litų į mėnesį?

Iš tikrųjų, jeigu laikraštis rašo apie komunistinį atsilikimą ir skurdą Rusijoje arba fašistinį — Ispanijoje ir sakoma, kad ir Lietuvoje buvo toks pat ar panašus režimas, tai ne kitoks ir gyvenimas turėjo būti. Ir veltui visi straipsniai apie Lietuvos pažangą bei kultūrą (iš gerosios pusės), kuriuos spausdina tos pačios Naujienos ar Keleivis. Taip jau yra, kad žmonės greičiau pastebi, kas bloga, ne kas gera.

Štai, dėl šitų dalykėlių mes dažnai susiginčijam, susibaram, o neretai ir galutinai susipykstame. Pyktis yra visų kitų blogybių priežastis. Pykčio priedangoje gimsta apkalbos, šmeižtai ir nepasitenkinimas vieni kitais.

Idealių santvarkų nebuvo ir nebus. Nevisiems patiko Lietuvos santvarka, kaip nevisiems patinka ir amerikoniška. O senieji lietuviai su ja susigyveno ir jiems atrodo, kad ir būti negali geriau. O jeigu mes pradėsime peikti ir šmeižti šį gyvenimą, ar sustiprinsime ryšius su senaisiais savo broliais? Tikrai ne. Nebent įtiksime bimbininkams. Tas pat ir dėl Lietuvos. Kas buvo bloga ir ką reikia padaryti geriau, galėsime spręsti savam krašte, o ne čia.

Taigi, broliai dipukai (kuo nors buvę, ar niekuo nebuvę!), nesėkime mes patys pikto daigu. Neišnaudokime laisvą spaudą blogam. Tuo pačiu padėsime išbraukti vieną nesusipratimų gijelę.

NESUVAIKO SAVO VAIKO

Kada velnias savo vaikus kumščiomis daužo? —
J. Tysliava, Vienybė, VIII. 20.

Rita tita viens ant kito, —
Šcko Stalinas ant Tito.
Sudrebėjo Tito kūnas,
Bet netraukia jo perkūnas.

Išperėjo velnias vaiką,
O dabar jo nesuvaiko.
Rita tita viens ant kito —
Nesuvaldo Kremlius Tito.

SKAITYTOJAMS MĄSTYTOJAMS

Runė Dandierinas išleidžia knygą
Apie Brooklyną, Vilnių, Kauną ir Rygą.
Ji vadinasi Šilkai ir Vilkai.
Kai skaitysite, šiaušis plaukai.

PHILADELPHIA, PA.

GRUSH HOTEL AND BAR
ADAM GRUSH, SAV.
Kampas BROAD ir RACE STREETS
(prie Broad Street Stoties)
Tel. Rittenhouse 6-6530

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road

RESTORANAS - BARAS
E. LAURUTIS, savininkas
ĮVAIRŪS GĖRIMAI, GERI UŽKANDŽIAI
3400 N. 10th STREET **PHILADELPHIA, PA.**

JOHN STARAHS
Restaurantas ir Baras
34 N. 8th Street (kamp. Filbert St.) **Philadelphia, Pa.**

HUNTINGDON CAFE, INC.
B. Naujokas, *Prez.* Nell Naujokas, *Sekr. Ižd.*
DEGTINĖ, ALUS IR VYNAS
Geriausia valgykla apylinkėje
918 W. HUNTINGDON ST.
RAdcliffe 5-9745 PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

MRS. ADAMS CAFE
Alice Valančienė, sav.
PUIKŪS GĖRIMAI IR VALGIAI
2701 W. THOMPSON ST. **PHILADELPHIA, PA.**
Tel. STevenson 2-5625

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street **Philadelphia, Pa.**

BARON'S BAR

W. Baranauskas, Sav.
5345 Wyalusing Avenue
PHILADELPHIA. PA.
Tel.: GR 3-9995

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, Sav.
63rd STREET at WOODLAND AVENUE
Telefonai: *Saratoga 9656, West 4117*

PHILADELPHIA, PA.

VINCO VIDGINO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7th Street

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
Tel. Howard 8-0596

FRANKFORD AV. CAFE
John Baltaduonis, sav.
1700 Frankford Avenue

A. MIEŽIS
Alus, degtinė ir vynas
2207 N. 2nd STREET
Regent 9-4156 Philadelphia

WINIFRED'S
MOTERIŠKŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ
W. Jankauskienė, sav.
3409 Walnut St. Philadelphia.
EVergreen 2-3961

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562

Raymond Wasikonis
RESTORANAS IR BARAS
2826 Master Street

Restoranas ir Baras
EDVARDAS IR JULĖ BRESLAUSKAI, sav.
1645 Margaret Street
(pusė bloko nuo Frankford ave.)
Tel. JEfferson 3-2328

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė—viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį —mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

BALIN'S FUNERAL HOME
PHILADELPHIA 34, PA
2016 E. ALLEGHENY AVE.,
Tel.: GA 3-1411
Mano laidojimo įstaiga naujai, gražiai įrengta, pagal vėliausius reikalavimus. Liūdesio valandą prašomi kreiptis į mane — suteiksiu tinkamą patarnavimą.
FRANK A. BALIN
Laidotuvių Direktorius

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukštis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50, elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Penktadienis, 1949 m. rugsėjo 2 d.

PERSITVARKĖ VLIK'AS

Po visą pasaulį išblaškytieji lietuviai dideliu susirūpinimu sekė žinias apie nesutarimus vyriausioje Lietuvos vadavimo institucijoje. Daug kas buvo neaišku ir nesuprantama eiliniam piliečiui. Ir viešumą pasiekusios priežastys, kurios pagimdė tuos nesutarimus, nebuvo, daugelio nuomone, pakankamos, kad galėtų atsirasti visą darbą ardantys kliuviniai.

Giliu visuomenės įsitikinimu, tai galima tvirtai pasakyti, didieji uždaviniai, kuriuos turi vykdyti Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, turėtų jame dalyvaujančias partijas priversti boti daugiau vienybės ir bendrų mūsų visai tautai interesų. Tuo tarpu atskirų partijų užsispyrimas, troškimas pirmauti, užkulisinės intrigos, ilgokam laikui sutrukdė taip svarbų darbą arba bent žymiai sumažino šios svarbios institucijos autoritetą pačių lietuvių akyse. Padėtis dėl tų priežasčių pasidarė toliau jau nebepakenčiama. Ypatingai Amerikos lietuviai, kurie taip nuoširdžiai rėmė ir remia politinę lietuvių akciją, sielojosi, kad neina viskas taip sklandžiai, kaip buvo tikėtasi.

Tad bet koks susitarimas gali būti pasveikintas. Iš Europos pranešama, kad VLIK'as lieka Europoje. Jis pertvarkomas tuo būdu, kad VLIK'o pirmininko ir Vykdomosios Tarybos pirmininko pareigas eina vienas asmuo, būtent, prel. M. Krupavičius (krik. dem.). Kiti nariai adv. B. Bačiulis (liaudininkas), B. Gaidžiūnas (taut.), prof. S. Kaminskas (soc. demokratas) ir prof. J. Brazaitis (lietuvių fronto atstovas). Tuo būdu krikščionys demokratai "pravedė" du savo žmones. Jei nepatogu buvo tai padaryti savo vardu, tai pasinaudojo "lietuvių fronto" skraiste. Čia aiškus manevras bet kuriom priemonėm siekti didesnio atstovavimo.

Pats VLIK'as pasilikęs be pakeitimų. Toji padėtis, rodos, neišspendė visų kilusių nesutarimų. Ir aiškiai jaučiamas didžiųjų mūsų politinių partijų pasiaukojimas, nes aišku, kad be to nebūtų įvykęs šis susitarimas. Palauksime ir pažiūrėsime, ar pagydys visas bėdas šis naujas persitvarkymas.

AR GALIMA LAUKTI KARO?

Kitais laikais, kai karas nebuvo tokia sunki ir sudėtinga problema, esant tokiai padėčiai Europoje ir visame pasaulyje, greičiausiai jis jau būtų pradėtas.

Dabartiniais laikais karas baisus visiems. Jis pareikalauja visuotinio tautų įsijungimo, visų valstybių jėgų įtempimo. O jo pasekmės tokios baisios, kad niekas neišdrįsta paleisti pirmąjį lemtingąjį šūvį.

Visa bėda, kad ir gyventi, tokiems santykiams tarp atskirų valstybių esant, atrodo, toliau jau nebeįmanoma, o išjudinti didžiąją karo mašiną baugu.

Karo židinių visose pasaulio dalyse yra pakankamai. Kuo pasibaigs žodžių batalija tarp Sovietų Rusijos ir Jugoslavijos, dar neaišku. Sovietai, žinoma, linkę lengvai paimti Tito — sukelti vidaus revoliuciją. O jei jiems tai nepavyktų? Kas tada? Ar išsilaikys Suomiją prieš negirdėtą sovietų spaudimą? Pradėtas žygis sovietams yra jų autoriteto reikalas ne tik ten, bet ir visame pasaulyje. Komunistų puolimas Kinijoje varomas iš visų pusių nuo Sinkiango, Mongolijos ir Mandžiūrijos. Kur sustos Kinijos komunistai? Jų laikysena itin pavojinga.

Kadangi atvirai nė viena pusė nenori pasireikšti, tai vyksta be galo griežtas ir, tuo pat metu pavojingas, užkulisinis žaidimas. Maskva daro naujus savo aukštųjų pareigūnų pergrupavimus. Buvęs Belgrade sovietų atstovas A. Lavrentijevas paskirtas gal dešimtuoju ar daugiau už. reikalų viceministeriu. Ir jis jau atsidūrė su maršalu Vorošilovu Budapešte. Kažkas organizuojama prieš Tito.

Albanijoje ekonominė krizė atgaivino krašte opoziciją komunistams. Ar ten nekils sąmyšiai?

O tuo tarpu Stalinas priima JAV ambasadorių Kirką, ir iš sovietų pusės girdime apie "šaltojo karo" sušvelninimą.

Karo niekas tuo tarpu nelaukia. Bet jo šmėkla neatvangiai seka šių dienų žmogų ir kelia nuolatinį nerimą.

KAI PRASIDĖS MOKYKLOSE DARBAS

Vasara eina prie pabaigos. Jau greit tėvai pasiųs savo vaikučius į mokyklas. Tėvų džiaugsmas, o mūsų visų ateities viltis — jaunoji karta, privalo sulaukti visuotinio dėmesio. Jaunuomenės išmokslinimas ir išauklėjimas, tai ne tik vienų tėvų, bet ir plačiosios visuomenės rūpestis. Tėvai, be jokios abejonės, rūpinsis tinkamai atlikti savo pareigą vaikams. Bet dalis jų gali pasiduoti aplinkai, gali būti nepakankamai ryžtingi, kad pasirūpintų pirmoje eilėje **savo vaikučius pramokyti savo tėvų kalbos ir raštu ir žodžiu. Tad susidrausminkime vienas kitą, padėkime nuoširdžiu patarimu savo artimiesiems ir kaimynams. Nė vienas mažas lietuviukas ar lietuvaitė neturi likti neišmokę savo tėvų kalbos. Tegu visur, kur tik įmanoma, mokoma lietuviškai skaityti ir rašyti. Tėvai turėtų bendrai susitarti ir daryti reikalingus žygius, kad nors tose mokyklose, kurios jau iš vardo yra lietuviškos, būtų atkreiptas tinkamas į gimtąją kalbą dėmesys. Ypač, kad šiuo metu mokytojų turime pakankamai. Ir dabar jau pats metas pradėti veikti.**

Lenkijos respublikai griūvant...

Vilniaus krašto lietuvių nuotaikos prieš dešimt metų

S. Narkeliūnaitė

Šiandien, nors istorija jau dešimties metų dulkėmis apnešė anų dienų vaizdus, nelyginant filmoje, jie vėl praslenka iš naujo, primindami tas dienas, kuriomis Europoje užvirė karo katilas. Juk jau lygiai dešimt metų nuo tų dienų, o mes per tokį laiką išsiritome iš piemenų amžiaus, spėjome subręsti karo pašvaistėms šviečiant, bet pasaulyje neįvyko nieko tokio, kas rodytų, jog esama žymių sugrįžti prie taikingo ir ramaus gyvenimo.

Dabar man prieš akis stovi ta politinė karikatūra, kurią tada mačiau viename lenkų laikraštyje. Ji vaizdavo Hitlerį ir Musolinį, vaikščiojančius gėlyne. Viena gėlė, tiesa, graži, bet spygliuota, buvo pavadinta "Danzigas". Šios karikatūros apačioje buvo užrašyta: "Hitleris — Man labai patinka ši gėlytė. Musolinis — Neskink jos, nes ji duria". Tikrai gi. Kaip skaudžiai įdūrė ši "gėlytė" ne tik Vokietijai, bet ir ištisiems milijonams žmonių, o pirmiausia ji įdūrė man ir tūkstančiams mano krašto gyventojų, ramių ir taikingų, devynioliką metų nešusių svetimą jungą, visa širdimi išsiilgusių laisvės.

Auginai sūnelį ne sau...

Kareiviai su daina žygiavo gatvėmis. Daina ir žodžiai svetimi. Vinimis pakalti batai kaukšėjo apvaliais akmenimis išgrįstoje gatvėje. Tarp tų daugelio svetimų ir svetimųjų reikalais vejamų kojų buvo ir lietuviškų. Daugelis šio krašto jaunų vyrų, dar neseniai atitrauktų nuo dalgės ir arklo, buvo įjungti Lenkijos kariuomenėn ir, kaip jos piliečiai, buvo vedami frontan kovoti už laisvę tos valstybės, kuri spaudė mūsų kiekvieną laisvesnį atodūsį, kuri iš kryžkelės vertė lietuvišką kryžių ir draudė lietuvišką dainą. Gegulėm pravirko motinos ir seserys, atsisveikindamos su frontan išeinančiais vyrais ir broliais, o seniai, išėję iš grįčios ant gonkelio, nekantriai papsėjo pypkę ir spiaudė, nesurasdami formos išreikšti savo skausmui. Likę jaunieji šeštadienio vakare dar norėjo užtraukti lietuvišką dainą, bet, kai pabandė, galugerklėje užsikirto, ir daina nutrūko. Taip. "Motule širdele, tai tau, tai tau, auginai sūnelį ne sau, ne sau". Jis šiandien tolimame Lenkijos vakarų fronte turi guldyti galvą už svetimą valstybę.

Pirmosios bombos

Nors šios valstybės vadai ir skelbė, garantuodami neduosią nė sagos užpuolikui, bet priešas visas sagas jau buvo nupiaustęs ir ruošėsi nutraukti patį švarką. Frontas nuostabiai greitai slinko pirmyn į rytus. Mums darbas mokykloje turėjo prasidėti rugsėjo 1 d., bet, jį nukėlus į rugsėjo 11 d., kai jau susirinkome į Vilnių ir sėdomės mokslo suolan, ir pačiame Vilniuje pasidarė karšta. Vokiečių lėktuvai netrukdomai skraidė. Nutraukti siaubingai šaukiančios sirenos, kuri vis pavėluotai pranešdavo pavojų, mes iš klasės lakstėme į slėptuvę, ir iš slėptuvės grįždavome atgal prie knygų. Istorijos ir geografijos mokytojas, lenkas, didelis patriotas ir veikėjas, vis dar aiškino, kad padėtis fronte pasikeis, ir vis toliau dėstė savo istorijos pamoką, nors prieš mus tikrovėje vertėsi jau visiškai naujas šios respublikos lapas. Tačiau lėktuvai ne tik skraidė, bet ir bombarduoti pradėjo. Prisimenu tas naktis, kurias tekdavo praleisti pačiame Neries pakraštyje, visai arti prie strateginio tilto stovinčiame Birutės bendrabutyje, kuriame mūsų tada gyveno apie pusantro šimto mokinių. Lėktuvai, žemai nusileisdami ir smarkiai kaukdami, daužė Karolinkų miške esančius parako sandėlius ir vis taikė į tiltą, jungiantį tuos sandėlius su periferija. Mūsų bendrabučio patalpos buvo visiškai netoli nuo tų karinių vietų. Kai sykį metė bombą, tai smarkus oro slėgimas išspaudė ne tik mūsų patalpų langų stiklus, bet ir mus, susiglaudusias, parbloškė prie žemės, o iš pataikytosios vietos, sprogusios bombos gabalėlis, zvimbdamas, atlėkė iki mūsų vartų ir, įsivėlęs į smėlį, sustojo.

Bombardavimo vaizdas

Pirmą sykį savo gyvenime matėme bombardavimą. Net nepaisydamos, ar tas lėktuvas sumanys dar sykį mesti bombas, pasileidome būriu į taikinio vietą. Kartu su mumis, lioveši šaudyti į lėktuvus priešlėktuvinės artilerijos kareiviai, kurie ligi šiolei buvo užsiėmę pozicijas netoliese nuo bendrabučio esančiame pušyne, irgi bėgo pažiūrėti. Jau ir greitosios pagalbos automobilis buvo atskubėjęs, kai mes atbėgome. Buvo pataikyta į rūsį. Darže išnešta didelė duobė, gatvėje ir aplinkui pritaškyta kraujo, sutrintų bulvių, daržovių ir drabužių skutelių. Žmonių subėgo iš visur. Sužinojome, kad užmušė kelias moteris su vaikais. Jos kaip tik čia norėjo pasislėpti nuo bombų, bet lyg tyčia į jas ir pataikė. Vieni verkė, kiti ramindami rinko žuvusiųjų gabalus, o greitosios pagalbos personalas bandė padėti sužeistiesiems. Šuo, nutvėręs už nutraukto rankos piršto, ban-

(Nukelta į 5 psl.)

KAS DABARU DEDASI LIETUVOJE

Jei kas dar mėgintų priminti vadinamojo Liaudies Seimo rezoliucijas ir prašymą įjungti į Tarybų Sąjungą, ir įrodinėtų, kad pati Lietuva savo noru pasidavė bolševikams, tam būtų verta pakišti rusų karininko Kružino knygos ištrauką. Joje nurodomas sovietų karo valstybės, užimant Baltijos valstybes, išleistas kareiviams įsakymas, kuris taip skamba:

"Atsiminkite ir žinokite, kad Baltijos tautos mums yra priešingos, mums nedraugingos ir mūsų nekenčia, todėl čia reikia būti stropiems ir apdairiems."

Žinoma, tos tautos, kurios rusams bolševikams buvo priešingos ir jų neapkentė, negalėjo jų prašyti priimti į Tarybų Sąjungą.

Rusai bolševikai, gerai žinodami, kad ateina į juos neapkenčiančių tautų žemę, atitinkamai ir elgėsi. Jie ir dabar žino, kaip lietuviai ir kiti baltiečiai jų neapkenčia. Todėl viską ir daro, kaip pridera okupantui.

Štai, paskutinės žinios iš Lietuvos padangės.

1948 m. spalio mėn. iš Lietuvos atvykusi moteris, kurios pavardės, dėl suprantamų priežasčių, neminėsim, vardu Johana, pasakoja:

Partizanai veikia visuos Lietuvos kampuos. Juos gaudo milicija, komunistai ir komjaunuoliai. Jei kas priima partizanus, ar skaito jų slaptą spaudą, tai tuojau suimami. Dažnai net visas kaimas išdeginamas.

Ekonominis gyvenimas Lietuvoje nepaprastai sunkus. Kas turi 20 ha žemės, laikomas buože ir jo visas turtas atimamas. Kas priešinasi kolchozų įsteigimui, nešvengiamai sulaukia arešto, ar net į Sibirą ištrėmimo. Ūkininkai palieka savo ūkius ir bėga arba į miestus, arba į kitas vietoves, kur jų nepažįsta. Net patys rusų kariai kartais duoda panašius patarimus. Tokie ūkininkai eina dirbti į plytines ir ieško prastesnio darbo, kur dirba ir vokiečių belaisviai, čigonai, ir kuo nors nusikaltę rusai.

Apie tremtinius Lietuvos žmonės neblogai informuoti. Jiems praneša apie jų gyvenimą grįžę į Lietuvą buvusieji DP. Sugrįžusiųjų tremtinių, nenorinčių pakelti persekiojimus, pirmas noras pasidaryti komunistu. Tada jie išgelbsti savo kailį. Daug sugrįžusių jau atsidūrė Sibire. Labai įdomus reiškinys, kad Vilniuje išeinančioje Tiesoje nė žodžiu neužsimenama apie tremtinius ir jie neraginami grįžti namo. Tuo tarpu Tiesa, kurią gauna stovyklose tremtiniai, apie tai daug rašo. Vadinasi, tenka padaryti išvadą, kad tremtiniams siunčiamoji Tiesa yra spausdinama atskirai su specialiai paruošta propaganda tremtinius suviliioti grįžti namo. Bendrai komunistinę spaudą skaito tik komunistų pareigūnai. Šiaip lietuviai jos nemėgsta ir neskaito.

Partizanai ne pasaka. Ji pati mačiusi Vilkaviškyje net dienos metu sunkvežimiu važiuojančius partizanus, kurių buvę apie 50 žmonių.

Rusų kariuomenės Lietuvoje esą nedaug, tuo tarpu, kai Rytprūsiuose jų stovi didelės jėgulos. Rytprūsiuose, ypač apie Karaliaučių, rusai daro įtvirtinimus, ruošiasi karui. Ten yra visa eilė rajonų, kur civiliams žmonėms draudžiama vaikščioti.

Ištrėmimai Sibiran iš Lietuvos daromi periodiškai. Vietinė Amerikos bolševikuojančių spauda, suprantama, nori tuos ir jiems nemalonius, dalykus nuslėpti ir nuolatos prikaišioja, kad patriotiškai nusiteikusi spauda, aprašydama ištrėmimus, perdeda. Perdėti nėra jokio reikalo, nes visai pakanko to, kas yra tikrovėje. Ji pasakoja, kad 1945 metais buvo išvežami nepatikimi lietuviai, jų tarpe didelis skaičius grįžusių iš Vokietijos. Jos žodžiais, 1946 metais stambesnių išvežimų nebuvo. Bet šį posakį taip pat reikia tinkamai suprasti, nes moteris, gyvendama vienoje vietoje, negalėjo žinoti, kas dedasi visame krašte. Ypač reikia turėti tokiais atvejais galvoje, kad viską bolševikai daro didelėje paslaptyje. Kas gyveno pirmosios bolševikų okupacijos metu, atsimena, kad apie pirmuosius Lietuvos politikų suėmimus, lietuvių visuomenė nedrįso mažiausio supratimo. Tik karui prasidėjus, sužinojome, jog buvo suimta net 12 tūkstančių žmonių. Ir jeigu anuo metu būtų kas paklausęs apie tai, tai eilinis lietuvis būtų negalėjęs patiekti net apytikrių žinių. Tad bolševikuoją laikraščiai gali užsičiaupti. Žinios apie trėmimus jokiu būdu nėra padidintos.

TURKIJOS VAIDMUO KARO ATVEJU

Šiemet Turkijoje įvyko karo manevrai, kurie turėjo parodyti dviejų metų darbo vaisius. Turkijos karo pasiruošimai kainavo 100 milijonų dolerių.

Bet šie manevrai, esą, parodę Turkijos visiškai menką karinę jėgą. Amerikos karo misijos Turkijoje viršininkas gen. McBridge padarė tokią išvadą, jog karo atveju Turkija galėtų išsilaikyti vos aštuonetą dienų. Taktika, komunikacija, aprūpinimas, esą, visiškai netinkami moderniam karui. Pasirodo, kad manevrų metu "priešas", desanto pagalba, lengvai paėmė pirmosios armijos štabą ir sunaikino dalinius, skirtus Bosforo apsaugai.

Po šių manevrų JAV pakeitė savo planus ir atsisakė nuo gynimosi linijos Erzerumas — Trakija. Pagal naują planą Turkijos armijai, esą, pavesta ginti aprūpinimo bazę Aleksandretę, kur bus įrengta visa eilė aerodromų. Bet tam tikslui reikalingų 12 — 15 divizijų modernizavimas galės būti pasiektas ne 1950, bet tik 1952 metais.

Šis sprendimas buvo didelis smūgis Turkijos generaliniam štabui. Jo šefas atsistatydino. Karo atveju nenumatoma ginti likusią dalį Turkijos teritorijos su Istambulu, Smirna ir Ankara. Aleksandretės sritis būsianti ginama svarbiausia, kaip oro bazė, iš kur būtų galima bombarduoti rusų naftos rajonus.

Amerikos specialistai sako, kad turkams trūksta "techninio veržlumo". Turkai savo ruožtu skundžiasi dėl kiekio ir kokybės, iš Amerikos gautų medžiagų. Taip pat, esą, neatsižvelgta į Turkijos krašto savybes. Amerikiečiai turkų taktiką laiko visiškai pasenusia ir dabar suruošė karinius kursus, kur jauni Amerikos instruktoriai moko turkų generolus. Amerikiečių nuomone, turkų aviacija, kuriai skirtos antraeilės pareigos, karo metu neišlaikytų ilgiau, kaip vieną savaitę. Dar blogiau, esą, jūroje. Amerikiečiai nusiuntė visą eilę naujų jūrų kovos instruktorių.

Iš savo pusės turkai tvirtina, kad vokiškoji karo sistema yra geresnė. Jie taip pat nurodo, kad iš JAV gauti lėktuvai buvo netikę, kad Turkijai skirtų transportinių lėktuvų dauguma buvo panaudota Berlynui aprūpinti, ir, kad povandeniniai laivai gauti be reikalingų instrumentų, o svarbiausia dauguma iš Amerikos gautų karo priemonių jau sunaikinta. Ypatingai netikusioje padėtyje esančios automašinos.

Trumano doktrina buvo numačiusi Turkiją ne tik apginkluoti, bet ir sustiprinti ūkiškai bei politiškai. Turkijoje tebėra 75 nuošimčiai beraščių. 1949 m. pradžios mokyklų mokinių skaičius sumažėjo 68,000. Turkija — žemės ūkio kraštas — teturi tik keletą šimtų traktorių ir tai jau dauguma apgadinti. Ūkininkai dažnai patys traukia medines žagres.

Šalyje, kuri pusantro karto didesnė už Prancūziją, tėra tik 12,000 kilometrų kelių. Vienų bėgių geležinkelių, daugumoje prastų, yra 7,500 kilometrų. Mechaninių vežimų yra 29,000, o 900,000 vežimų tempia jaučiai. Devyniolikai milijonų gyventojų tėra tik 11,200 lovų ligoninėse.

Pragyvenimas nuo 1939 metų pabrango keleriopai. Aukso atsarga per 18 mėnesių sumažėjo nuo 139,2 milijonų turkų svarų ligi 28,6 mil. svarų. Vidaus skolos siekia 2 milijardus svarų, banknotų apyvarta 1 milijardas.

Tokiame varge ir ūkinėje suirutėje Amerikos pagalba, kuri siekia tik 48 centus vienam žmogui, visiškai nereikšminga. Neužmirškime, kad JAV kitiems Europos kraštams kur kas daugiau paskyrė. Pagal Marshallio planą kiekvienam olandui tenka 45,62 dolerio, kiekvienam prancūzui 25,76 dol., kiekvienam anglui — 23,47 dol.

Dėl pabėgusių čekų sportininkų

Komunistinė Čekoslovakijos vyriausybė išsaukė savo atstovą Šveicarijoj J. Lang - Masariką į Pragą. Jis turi perduoti savo pareigas savo pavaduotojui ir tuojau vykti padaryti pranešimą. Kalbama, kad jis turi pasiaiškinti, kodėl žymiausi čekų teniso meisteriai atsisakė savo pilietybės ir negrįžo namo.

PROFESORIAUS PAVADUOTOJAS

RAMON PEREZ DE AYLA

(Tęsinys)

Don Clemente akys buvo įsmeigtos į chemijos vadovėlį, bet jo mintys klaidžiojo kitur. Jis sau sakė: "Jei instituto vaikagaliai yra tokie įžūlūs, ko negalės pridaryti tie fakulteto didžkiai? Nors, pasvarsčius, yra logiška tarti, kad jie, būdami suaugesni, bus ir išmintingesni bei pagarbesni. Be to, aš einu į jų egzaminų komisiją, ir jei ne pagarba, tai bent baimė neišlaikyti, privers juos elgtis santūriai". Toms sielvartingoms ir dar kitokioms mintims driūksint jam per galvą, laikas praėjo greitai, ir jis nesuspėjo pasirengti paskaitai.

— Kada vakarieniausime? — paklausė jis, keldamas akis nuo knygos.

— Kada norėsi, — atsakė Clemencia. Ir pridūrė:

— Ar jau pasirengei paskaitai?

— Et! Truputį pakaliau... Bet nutariau, kad bus geriausia, kaip ir tradicija diktuoja, jei rytoj, prisistatydamas studentams, pasakysiu mažą pasveikinimo prakalbėlę, o paskui studentus paleisiu.

— Koks tu geras! — tarė jo dukterys susijaudinusios.

Po to jie suvalgė šaltus pietų likučius ir, kad netektų žibinti, nuėjo gulti. Bet don Clemente neužmigo.

Rytojaus dieną, eidamas į universitetą, jis jautė, kaip jam keliai linksta. Jis įėjo į salę, įkopė į estradą ir pastovėjo stačias, kol suėjo studentai. Suolai sudarė amfiteatrą, ir jis prigužėjo pilnas. Don Clemente žiūrėjo išsigandusiomis akimis į tą triukšmingą knibždyną, kuris, jam pasirodė, buvo nedraugiškai nusiteikęs. Visi studentai jau buvo sumitę vyrai. Kai kurie buvo buvę jo mokiniai institute, bet šiandien jie buvo jau su baisiais ūsais. Vienas iš jų net buvo užsiveldęs labai tankią juodą barzdą. Don Clemente labai nusiminė.

— Gerbiamieji... — pramiksėjo jis, — man suteikta didelė garbė vadovauti šiam kursui ir prabilti į jus, bet visų pirma norių... kad manyje matytumėte ne profesorių, bet bičiulį, dar daugiau — tėvą.

Tuo momentu Pancho Benavidesas, gražus, simpatingas ir turtingas jaunuolis, kuris visados vadovaudavo universiteto riaušėms, atsistojo ir tarė:

— Tas pareiškimas užgauna jautriausiąsias mūsų sielų stygas. Tegyvuoja mūsų tėvas!

Salė atsiliepė: valio!

— Paplokime mūsų tėvui! — baigė Benavidesas. Ir salė penkias minutes plojo.

Don Clemente jautė rimtų abejojimų dėl tos demonstracijos nuoširdumo. Bet, nežiūrint visko, jis uždėjo ranką ant širdies, giliai nusilenkė ir pasijuto savo žodžio viešpats. Jis ėmė toliau kalbėti. Sulig kiekvienu posakiu plojimai iš naujo papliupdavo. Baigus kalbą, studentai urmu puolė ir apsupo profesoriaus stalą.

— Dabar, įvykiui atšvęsti, tamsta turi ką nors mums pastatyti, — tarė Acisclo Zarracina, tas, kuris buvo su barzda ir, negana to, turėjo gąsdinančią išvaizdą ir balsą.

— Kaip tai, ką nors jums pastatyti? — paklausė don Clemente, kuris amžinai su savim neturėdavo pinigų.

— Taip, mums ką nors pastatyti, — patvirtino Zarracina, smarkiai trenkdamas kumščiu į stalą.

— Nesijaudink, Zarracina, — pertraukė Alejandrin Serinas, kresnas, rausvas ir lipšnus, kaip medus, pečiūkas.

— Pavaišink mus cigaretėmis. Cigarečių tamsta turi turėti, — pridūrė Zarracina.

Don Clemente nedrįso atsakyti. Taip, jis turėjo cigarečių. Jo dukterys nupirkdavo jam dėžutę kas penkios dienos. Tą pat rytą jos jam buvo vieną įdavusios.

(Bus daugiau)

LENKIJOS RESPUBLIKAI GRIŪVANT...

(Atkelta iš 4 psl.)

dė skubiai su juo pabėgti, o žeme, lyg virvės, vilkosi gyslos. Kažkuri moterėlė, paėmusi smėlio, pylė juo sukruvintas vietas ir žuvusiųjų kūno odos likučius, kartu užpildama ir sutrintas bulves. Kažkas bandė juokauti, bet jau juokas neėmė. O lėktuvai vis skraidė. Bombarduoti tačiau nedaug bombardavo, nors, jiems užskridus, jau dantys patys pradėdavo iš baimės kalenti.

Mieste kilo panika.

Mieste užsidaro krautuvės ir valgyklos. Visi nori pabėgti iš miesto. Be leidimo negalima išvykti traukiniais. Prie vaivadijos įstaigos durų susirenka ir kelias dienas stovi didžiulė žmonių virtinė. Stovėjome ir mes, pasikaitydamos tris dienas. Bet galų gale nusibodo. Gimnazijoje pamokų nebuvo, bendrabutyje maisto nėra, o čia prie leidimų neprieiname.

Buvo labai apsiniaukęs rytas, kai pasibaigė mūsų kantrybė, ir apie dvidešimt mokinių, paslėmę savo mantą, patraukėme stoties linkui. Nuolatos bijodamos bombardavimų ir klausydamosios, ar negirdėti lėktuvo ūžimo, pasiekiame ją, pilną pabėgėlių iš miesto. Visi tiki provincijoje surasti ramybę. Taip buvo visi išsisėmę ir aliarmų išvarginti, jog betrūko tik nestipraus, palyginti, sprogimo, kuris atsirado iš stoties laukiamojo, sprogus čia alaus statinei ir nunešus visus stiklus nuo bufeto, kad ta, našuliais apsikarsčiusi, keleivių minia, vienu sykiu išsilakstytų. Ir aš, kai apsižiūrėjau ko bėgu, matau, kad esu atsidūrusi net Pylimo gatvėje, o šalia manęs daug kareivių su šalmais ir sunkiomis kuprinėmis, ir miesto gyventojų, gražiuose odiniuose čemodanėliuose susikrovusių brangesnių daiktų, kad kaime galėtų gauti maisto.

Atsitiktinumo dėka pakliūvame į traukinio vagoną ir jau susimetame savo mokinišką mantą. Mums pagelbsti viena maža mergaitė. Ji, matyt, atsiliko nuo motinos ir, jos nesurasdama, ėmė šaukti: "Mama". Visų jautrios ausys panašaus skambėjimo žodžiui "Alarm", tuojau suvokė, kad jau atskrido lėktuvai ir "tašys" stotį. Jiems pasileidus iš traukinio slėptis, mes su kita banga įsispaudžiame į vidų. Kai pirmoji banga, įsitikinusi, jog nėra aliarmo, grįžta atgal, jiems jau nebėra vietos. Veikiai mūsų traukinys išvyksta.

Valdžia bėga...

Švenčionyse neįprastai šviesu. Visame mieste dega gatvių žiburiai. Valdinėse įstaigose didelis subruzdimas. Lengvos mašinos ir sunkvežimiai, prisėsti žmonių ir prigrūsti mantos, pilnu gazu skuba iš miesto. Gatvėse dar patruliuoja ugniagesiai, bet policininkų jau nebesimato. Jie jau anksčiau paliko miestą. Dar dvidešimt penki kilometrai kelio iki mano namų. Kaip gi juos dabar pasiekti? O naktis jau eina gilyn. Su manimi dar viena mokinė, jau paskutinė iš to būrio, kurį buvau apsiėmusi globoti kelionėje iš Vilniaus. Palikusios savo daiktus, norime eiti pėsčios namo. Manėme per naktį pasiekti. Tamsumoje išgirstame ratų dundėjimą. Netrukus mus paveja didelis vežimas. Pasirodo, lietuvis ūkininkas grįžta į namus, valdžiai turėjęs nuvežti avižų.

— Lipkite, pavežėsiu, — atsako jis mums, kai papasakoju, kas esame. Ir, pasukdamas botagą ore, užkerta arkliui, kuris pasišokėjęs, pradeda bėgti, o ratai taip darda, kad net mūsų dantys kalena.

Bolševikai jau miestelyje

Pravažiuojame kelis kaimus. Visur ramu. Žmonės kažko laukia. Visi žino, kad lenkų valdžia pabėgo iš apskrities miesto. Dar nespėju numesti kelionės apsiausto ir atsidžiaugti su namiškiais, kurie išskėstomis rankomis griebė apkabinti mane, pagaliau sugrįžusią iš "sugriauto Vilniaus", kai, priėjusi prie lango, kelių matau netvarkingai žygiuojančius žmones. Su raudonomis vėliavomis ant aukštų kotų po kelis skubiai jie žingsniuoja miestelio link. Tada supratome, jog jie eina bolševikų pasitikti.

Bažnytkaimio aikštėje keletas tankų. Juos apstoję miestelio žydukai. Prie jų dar prisijungia keliolika žioplių, kurių tarpe ir ta, su raudonomis vėliavomis, atžygiavusi grupė. Jos vadas, mūsų kaimyninio kaimo gyventojas, priėjęs prie sovietų kareivio, kažką su juo pakalba, o paskui, užšokęs ant tanko, prabyla į šalia stovinčiuosius rusiškai. "Kalbėk lietuviškai, mes nesuprantam", — kažkas sušunka iš šalies. Kalbėjęs susiraukia, bet pasitaiso ir pradeda lietuviškai:

— Draugai, mes pasitinkame raudonąją armiją, kuri pribaigė poniškąją valdžią, atnešdama mums laisvę. — Ir dar daug jis kalba, reikšdamas savo džiaugsmą, o kai už visa tai dėkoja didžiajam Stalinui, žydukai karštai ploja. Daugiau niekas neploja. Kalbėjusiui pasidaro nesmagu,

(Nukelta į 6 pusl.)

IVAIRENYBĖS

MŪSŲ GYVYBINĖ ŠILIMA

Graži legenda apie rojų pasakoja, kad ten buvo šilta, ir žmogus nesirūpino nei drabužiais, nei valgymu. Jeigu kai kurie žmonės pasakojimą apie rojų laiko tik paprasta legenda, tai mokslininkai nurodo, kad maždaug prieš pusantro milijono metų žemėje buvo taip šilta, kad gyvenimas čia buvo tikrai toks, kaip rojuje.

Kai temperatūra žemėje krito, tai žymi dalis drėgmės, dėl atšalusio oro, pakilo į dangų. Po to prasidėjo nuolatiniai lietūs, kurie sukėlė tikrą tvaną žemėje. Padavimai apie tvaną randami ne tik vienoje biblijoje. Visų tautų legendos pasakoja apie tvaną, kaip žilos senovės gyvenimo tikrovę.

Po tvano atėjo ledų laikotarpis. Vėliau temperatūra žemėje vėl pakilo, bet jau nežymiai. Žmogus šalo, ieškojo šilimos šaltinių, pradėjo kūrenti ugnį. Manoma, kad ligi to laiko žmogus dar nemokėjo užkurti ugnį. Ir jeigu matydavo ugnį, tai tik nukrentančią iš dangaus — žaibus.

Ugnies kultas buvo visuotinai išplitęs nuo seniausių laikų visų žemės gyventojų tarpe. Su ugnies kultu yra surištas ir kryžiaus kultas. Sudėdavo kryžmai du medžio gabalus, juos trindavo vienas į kitą ir gaudavo pirmą ugnies kibirkštį. Tad kryžiaus simbolis jau pagoniškais laikais buvo žinomas. Sunkiai gautą ugnį žmonės pagarbiai saugodavo. Ne tik mūsų vaidilutės — amžinosios ugnies saugotojos yra žinomos iš senovės laikų. Jau Romoje deivė Vesta buvo laikoma ugnies globėja ir jos šventovėje merginos kūreno amžiną, neužgęstančią ugnį.

Mūsų organizmas pats pasigamina reikalingą šilimą. Kaip žinoma, normali mūsų kūno temperatūra yra 36,5 laipsnių Celsijaus. Žmogaus kūnas šilimą gamina iš maisto. Suaugusiam žmogui tam reikalui tenka sunaudoti 2000 kalorijų į dieną. Kalorija yra šilimos kiekis, reikalingas vieną kilogramą vandens sušildyti vienu laipsniu.

Žmogus, nenorėdamas netekti reikalingos gyvybei palaikyti šilimos, naudoja drabužius, gyvena kambariuose, juos apšildydamas įvairiais būdais. Tuo būdu mes apsaugome savo kūną nuo nušalimo. Bet vyriausias šilimos šaltinis yra saulė, be jos nei žmogus, nei gyvuliai, nei augalai negalėtų gyventi.

***

GREITĖJA SUSISIEKIMAS

Jūrų kelionės vis darosi trumpesnės. Amerika štai stato jūrų milžinišką laivą 100,000 tonų. Šis laivas turės pasiekti 42 mazgus, arba 78 kilometrus į valandą. Naujasis laivas galės paimti 7,000 keleivių. Kelionė Bostonas — Liverpulis — Bostonas turės užtrukti vieną savaitę.

Papūga, kurios vardas "Richard", kalba per radiją ir... rašo laiškus.

ELEKTROS ENERGIJA IŠ ATOMO SKALDYMO

Daugmilijoninės įmonės, įsteigtos ties West Milton, Saratogos apskr., ruošiasi atomo energiją panaudoti pramonės tikslams. Tai būsianti pirmoji pasaulyje tos rūšies įmonė, kuri darys bandymus atomo energiją pakinkyti į naudingas žmogui mašinas. Atomą skaldant susidaranti šiluma būsianti panaudota elektros gaminimui.

Minėtinos sukaktys

1949 metų rugpiūčio 20 d. sukako 80 metų, kai Maleišiuose, Svedasų valsč., gimė didis lietuvių rašytojas — veikėjas kun. Juozas Tumas — Vaižgantas.

***

30 metų sukako nuo 1919 m. rugpiūčio 28 d. vakaro, kada buvo susektas "Polska organizacija wojskowa" rengtas sąmokslas. Buvo suimta apie 40 asmenų, jų tarpe aukštų Lietuvos kariuomenės karininkų. Sąmokslo tikslas buvo užimti laikiną sostinę Kauną, iki kraštą okupuos Lenkijos kariuomenė.

***

Prieš 10 metų, 1939 m. rugpiūčio 28 d. Hitleris per savo užs. reikalų ministerį Ribbentropą "atidavė" Lietuvą "amžiniesiems sąjunginiinkams" sovietams.

***

Prieš 5-tą metų, 1944-tais m. vasarą Lietuvą vėl užplūdo raudonojo tirono sovietiškasis maras. Lietuva buvo perkirsta į dvi dalis. Linija ėjo per Viekšnius, Raseinius ir Vilkaviškį. Sovietų užimtame krašte lietuviai partizanai stojo į kovą su grįžusiu dar baisesniu okupantu. 100.000 tūkstančių tautiečių laikinai paliko gimtąją žemę, pasitraukdami į vakarus.

Almus

***

Šiemet sueina 25 metai, kai iš Lietuvos į Ameriką atvyko aktorių grupė, čia pasivadinusi Dzimdzi — Drimdzi. Ją sudarė: komp. A. Vanagaitis, J. Olšauskas, V. Dineika ir J. Dikinis. Su linksma programa ši grupė aplankė visus Amerikos lietuvius. Jos vadovas — komp. A. Vanagaitis, kaip žinia, mirė šiemet pavasarį, J. Dikinis yra bolševikų išvežtas į Sibirą, V. Dineikos likimas nežinomas. Amerikos lietuvių tarpe tebėra tik vienas J. Olšauskas.

Poezija

JURGIS BALTRUŠAITIS

NUKRYŽIUOTAI TĖVYNEI

Paskirtas tau našlaičio jungas,
Ugnis ir kraujas — tau vadai...
Širdie, tu šėlk, tiesa tejungias,
Tikėjimu ateis ženklai — — —

Laukuos kruša javus nuskynė...
Tik aimanos — toks skydas tau.
Argi ne duonoj, ar ne vyne
Raudų nuo Dievo pakaita?

Ir kuo tuščiau tavoj kelionėj
Krūtinę mirksnis tau sužeis,
Priimk, kaip Viešpaties malonę,
Žaizdas ant kojų nebylias...

Atsvėręs neteklių ir kartį,
Jų skausmą pavadink darbais.
Pakilk Aukščiausiajam pritarti:
Pasaulis Meilę teatskleis.

VĖL PRIE NEŽINOMOJO SLENKSČIO

Vėl prie nežinomojo slenksčio,
Žmogaus širdis, naujai plakies, —
Tegul tave pavojų ramsčiai
Išneš į mirksnį paslapties.

Klampok nakčia gyvais žvaigždynais,
Neskęsdamas slegiančiuos rūkuos,
Rasi takus į žemę gryną
Tėvynei amžiais paskirtos.

Senam danguj — jau saulė niaukias,
Ugnis neprikelia liepsnos —
Tu, naują garbę susilaukęs,
Išdrįsk — drąsa tegul tarnaus.

VERTĖ FAUSTAS KIRŠA
(IŠ KNYGOS LELIJA IR PIAUTUVAS)

VASAROKITE PAS SAVO TAUTIEČIUS

GRAŽIOJI STONY BROOK VASARVIETĖ

ARBA STONY BROOK LODGE,
kurios savininkė ir vedėja yra visiems gerai žinoma mūsų spaudos bendradarbė Pranė Lapienė
Kam patinka gamta — grynas oras, medžiai ir jūra — kas nori atgyti siela ir kūnu, kviečiamas į STONY BROOK LODGE. Viešbučio kambariai su visais modernškais patogumais. Geras maistas. Lietuviams didelės nuolaidos. Dėl rezervacijų rašykite:
MRS. A. LAPE, STONY BROOK, L. I.
Telefonas: Stony Brook 586

JANUS TAVERN
PAUL JANUS, Savininkas
Pirmos rūšies maistas. — Ideališka vieta piknikams ir išvažiavimams
Viena iš gražiausių Long Island pakelės sustojimo vietų
ROUTE 25, CORAM, L. I., N. Y.
Tel.: Selden 2592-J

WESTHAMPTON LODGE
KAMBARIAI IR APARTAMENTAI VASAROTOJAMS
Nemokamas nuvežimas į pajūrį, kuris yra čia pat.
JOHN TRAGES, Savininkas
Potunk Lane, Westhamton, L. I., N. Y.
Tel.: Westhamton 1421

Nėra gražesnės ir malonesnės atostogoms praleisti vietos, kaip
MENDERIŲ FARMA
ONA MENDERIENĖ, Šeimininkė
Kas kartą yra buvęs Menderių ūkyje, apsuptame žaliuojančių kalnų vainiku, tas visada norės čia sugrįžti.
Nėra kitos tokios vasarvietės, kur būtų toks geras maistas kaip pas Menderius.
KAMBARIUS REZERVUOKITE IŠ ANKSTO
MENDER'S FARM
BOX 51, WHITE SULPHUR SPRINGS, N. Y.
Tel.: Liberty 520 F 12

Šią vasarą atostogas praleiskite amžinai siūbuojančio Atlanto vandenyno pakrantėje
NEW PLAZA VIEŠBUTIS
Šviesūs, gražūs ir patogūs kambariai.
EMILIJA MIKONIENĖ, Savininkė
MADISON & AMHERST AVE.
Tel.: Atlantic City 2-5445. MARGATE CITY, N. J

HOTEL REGIS
Route 9 — Albany Post Road
RED HOOK, N. Y.
MODERNIŠKI KAMBARIAI SU VISAIS PATOGUMAIS. RESTORANAS, "COCKTAIL LOUNGE", VERANDA, GRAŽUS SODAS. NETOLI BAŽNYČIOS, KINO IR EŽERO.
Kainos — $6.00 į dieną
Savaitėmis — 2 asmenims kambaryje — $38.00
pavieniui — $42.00
Patogu atvažiuoti iš Grand Central stoties traukiniu ar autobusu. Netoli Poughkeepsie ir Hyde Park.
Dėl rezervacijų ir platesnių informacijų rašykite:
Barbara Regis Neuling, Manager
HOTEL REGIS, RED HOOK, N. Y.

Moterų Pasaulis

Redaguoja V. TYSLIAVIENĖ

New Yorko modistai šių metų rudeniui gamina tikrai elegantiškas skrybėlaites. Šia matome modelį iš Laddie Nortbridge rinkinio. Skrybėlė yra juodo aksomo, papuošta gražia juoda plunksna.

"KUR DINGSTA NAŠLAIČIAI?"

Keleivyje, rugpiūčio 24 d. laidoje, viena moteris klausia: "Kur dingsta našlaičiai?"

Į šį klausimą vargiai galėtų atsakyti ir buvusi BALF našlaičių komiteto pirmininkė Pranė Lapienė, kuri, kiek žinoma, iš savo pareigų pasitraukė kaip tik dėl panašių neaiškumų.

Keleivio bendradarbė A. M. K-nė, kuri, pasirodo, norėjo adoptuoti 12 — 14 metų amžiaus našlaitę, Bostono savaitraštyje rašo:

"Aš su savo vyru norėjome gauti našlaitę auginti, o turto turim ir galėtume viską palikti augintinei. Kreipėmės į BALF'o Centrą, paskui į BALF'o Našlaičių Komitetą ir prašėm, kad mums duotų 12 — 14 metų amžiaus našlaitę. Paaiškinom, kad turim gerus nuosavus namus, žadėjome mergaitę išmokslinti, o paskui visą savo turtą jai užrašyti. Mūsų namai padorūs ir švarūs, niekas pas mus negeria ir nesibara. Rodos, geresnių sąlygų našlaitei negalima nė reikalauti.

Bet į mūsų laiškus BALF'o Našlaičių Komitetas atsakė tylėjimu. Taigi, norėtųsi žinoti, kodėl BALF'as visada skundžiasi, kad našlaičiams aprūpinti stinga išteklių, bet, kai švari, pavyzdinga lietuviška šeima pasisiūlo paimti vieną našlaitę į augintines, tai BALF'as nemato reikalo nors dėl mandagumo duoti atsakymą?

Našlaičių Komiteto pirmininkės raporte pasakyta, kad "jie visi apgyvendinti gerose šeimose". Tas komitetas tačiau nepaaiškina, kokių reikia šeimai kvalifikacijų, kad ji galėtų gauti "geros šeimos" atestatą.

Būtų ir man ir mūsų visuomenei įdomu žinoti, kur, iš tikrųjų, dingsta lietuvių našlaičiai, kuriems mes renkam ir dedam aukas, ir kurie atvyksta Amerikon?

Jeigu tikėti Našlaičių Komiteto pirmininkės raportui, tai iki šių metų liepos mėnesio buvo atvykusių daugiau, kaip 70 našlaičių. Taigi, kur jie dabar randasi?"

Yra ir daugiau lietuviškų šeimų, kurioms, dėl nežinomų priežasčių, nepavyko adoptuoti iš tremties atvežtų lietuvių našlaičių.

BALF'o vadovybei, rodos, būtų laikas viešai paaiškinti, kad BALF'as tiesioginiai prie lietuvių našlaičių jokių teisių neturi ir, kad aukos, kurios renkamos našlaičių globai, yra panaudojamos tik dovanoms nupirkti...

VĖŽIO LIGOS PAVOJUS VAIKAMS

Visų vėžio ligos mirties atsitikimų vieną procentą sudaro vaikai iki 15 metų amžiaus. Remiantis statistiniais duomenimis, mirtingumas, palyginti, yra retesnis jausnesnio amžiaus vaikų, bet, kitus kelius analizuojant, susidaro skirtingas vaizdas. Amerikoje dėl vėžio ligos vidutiniškai per metus miršta 165,000 žmonių, iš kurių vienas procentas sudaro 1650. Tai vaikai. Šis skaičius daugumoje tenka mūsų jauniausiesiems, todėl ši problema yra verta dėmesio.

Vėžio liga bendrai yra pavojinga bet kokiame žmogaus amžiuje, bet ypatingai ji atsiliepia vaikų kūno augimui bei visų jo kūno dalių išsivystymui. Išaugos gali atsirasti bet kuriame organe, bet labiausiai pasireiškia kauluose, akyse, nervų sistemoje, smegenyse, inkstuose, liaukose ir kraujuje. Kadangi paprastai maži vaikai neturi papratimo kuo nors skųstis, dažnai tokie atvejai pasilieka nepastebėti. Ir jau būna pavėluota. Dažniausiai vaikai nėra nuolatos gydytojo patikrinami. Tėvai atkreipia dėmesį į vaikus tiktai tada, kai jų vaikai jau parodo kokių nors dvasinių arba fizinių nenormalumų žymių, arba, jei mokytojas kartais praneša apie vaiko trūkumus. Nepaprastai didelės išaugos ar nenormalus augimas taip pat tenka priskirti šiai ligos kategorijai, ir reikalauja tyrimo. Kaulų išaugimai paprastai nėra pastebimi, bet atrandami vien atsitiktinumo dėka, darant rentgeno nuotraukas, tada, kai norima surasti luošumo priežastį, o neieškant kasdieninio negalavimo šaknų. Išaugimams pasitaikant, net abejoti netenka, kad visa tai tvarkoje. Tuo metu liga paprastai esti jau pažengusi.

Kartais išsivysto ypatingas vaikų iki 5 m. amžiaus akių išaugimas, kuris lokalizuojasi orbitos viduryje. Aiškiai galima pastebėti, jog vaikas yra pakitėjęs: jo akį išplėtus, tamsioji vieta gauna žaliai pilką arba baltą spalvą, primenančią katino akis. Kitais atvejais yra pastebimas žvairumas arba akis atrodo, nelyginant turėtų uždegimą.

Laikinę pagalbą galėtų suteikti rentgenas, tačiau, norint apsaugoti akies amžių, toks tolimesnis gydymas nėra patartinas.

Inkstų išaugos yra antra vaikų vėžio ligos rūšis. Šia liga daugiausia serga vaikai ligi 3 m. amžiaus. Padidėjus inkstams, tuojau pat ištisoje pilvo pusėje jaučiama žymus patinimas. Čia žymiai padeda rentgeno terapija arba inkstų pašalinimas. Leucenijos aštri forma ir Hodgkin'o liga taip pat dalimi priklauso vaikams ligi 15 m. amžiaus. Čia ypatingai rimtame pavojuje atsiranda kraujas, tačiau dabar esančios gausios prieinamos ir vartojamos gydymo priemonės šį pavojų pašalina.

LENKIJOS RESPUBLIKAI GRIŪVANT...

(Atkelta iš 5 psl.)

tat jis sušunka: "Vyrai, ko tylit, ar gailitės, kad sugriuvo Lenkija, ponų valdžia. Džiaukitės, dabar mes patys valdysimės". Bet niekas nerodo entuziazmo, tik ši, su raudonomis vėliavomis atvykusi, pauglių grupelė, bando šaukti ir raudonas bryzges, pririštas prie kartelių, kilnoja į viršų. Nėra ko džiaugtis, kai valdyti miestelin ateina piemengaliai iš kaimo, kuris gyveno prie dvaro ir taip buvo įsiriejęs su ponu, jog po teismus išsitąsė ir kalėjimus išsėdėjo.

Kirviu prezidentui

Tuojau pat prasideda "valdžios" perėmimas. Tankai nudunda toliau, savo plačiais vikšrais, kaip kokiu arklu, išrėžę bažnytkaimio aikštę, o miestelyje prasidėjo permainos. Entuziastų vadas, kaip vėliau paaiškėjo, tikras komunistas, nutvėręs kirvį, įsiveržė į valsčiaus patalpas, ir kirviu ima daužyti paveikslus. Iš vidaus girdisi stiklo skambėjimas ir kirvio smūgiai. Sienose sužalotais veidais paliko kaboti Lenkijos vyriausias kariuomenės vadas Rydz - Smigly, respublikos prezidentas Ignacy Moscicki, o erelio baltumas visiškai susimaišė su raudonu šio paveikslo fonu. Valdžios "perėmimas" panašiai vyko pašte ir mokykloje.

Netrukus po to sužinome, kad, miestelio "valdžios" parėdymu, areštuoti ir miestelio daboklėje patalpinti visi apylinkės dvarininkai, ir, dar pabėgti nespėję, lenkai valdininkai. Vėliau juos visus paleido, vienus anksčiau, kitus vėliau. Tik jau tas dvaro ponas, kuris buvo įsipykęs su "valdžioje" esančiaisiais, nesulaukė kitos dienos. Jį išsivedė iš dvaro ir sušaudė galulaukėje baltame smėlyje, kur žiemai pakasdavo bulves. Jo gražius blizgančius aulinius batus nusitraukė pats vadas po to, kai, jo įsakytieji bernai, nepaklausė ir, nusisuke, lyg šunes uodegas pabrukę, nudimblino namo. Rytojaus dieną valdžios galva su keliais vyrukais jau lakstė po pono dvaro žemę ir virvėmis ją matavo, o paskui išsidalijo. Dvaro ponia su dukterim kasė bulves, o dvaro patalpose įsikūrė valdžios galva. "Kas buvo nieks, tas bus viskas", — džiaugėsi jis, o apylinkės žmonės žiūrėjo ir kraipė galvomis.

Turtas keliauja į rytus

"Neikit, vaikai, į dvarą", — taip savo vaikams tada pasakė ne vienas tėvas ir motina po to, kai pasklido žinių apie ponų turto dalinimą. — "Kas greit ateina, greitai ir praeina" ir, užsisklendę duris kaimynai šnibždėjosi tarp savęs ligi gaidykščių. Lenkijos nebėra. Valdžia nauja, bet ne ta, kurios širdis norėtų. O keliais voromis eina sunkvežimiai, pakrauti visokio turto. Buvo kalbama, kad bolševikai išmontavo radijo priimtuvų fabriką "Elektrit" ir jį perveža į Minską. Iš dvarų tuojau dingo brangesnieji daiktai. Miestuose, o ypač Vilniuje, vyko tikras grobimas. Tik dabar pamatėme, kiek daug viško Vilniuje dar buvo. Daug turto nuūžė keliais į rytus. Sunkvežimiai zujo dieną ir naktį.

Didysis laukimas

O tada, kai krašte neliko jau nieko vertingesnio ir jokios geresnės vilties, iš kažkur pasklido žinia, kad visas kraštas prijungiamas prie Lietuvos. Sunku buvo patikrinti, iš kur ši žinia atėjo. Ją skleidė vienas kitam. Kaip brangiausį daiktą, leido kaimas iš kaimo. Tada darbas iškrito iš rankų. Nejaugi? — klausinėjo vienas kitą, bet tikėti netikėjo, nors kūnu praeidavo karštuma. Nejaugi? — bet, tur būt, ne! Sunkvežimiai vis dar tebevažiavo pilni į gudų pusę. Pagaliau žinia pasitvirtino. Tik dar nebuvo paskelbta, kada bus leista Lietuvos kariuomenei šin kraštan įžengti. O jaunimas ir senimas, darbus palikę, radijo priimtuvus apgulę, laukė gerų žinių. Daug kur jau ir iškilmingi vartai puošė įvažiavimus miestelin, nors dar tebetrūko lietuviškosios vėliavos ir vietos valsčiuose raudona plevėsavo. Kad tik dar tą keletą dienų ištverti. Kad tik! Sovietų tankai ir suodini pėstininkai vėl pasitrauks.

Tačiau viena diena išaušo niūri ir atsičiūravusi. Kaimus užgulė tirštas rūkas, o kibiruose baigėsi paskutinės rudens gėlės, kuriomis buvo norėta pasitikti įžygiuojančius Lietuvos karius. Tą dieną trenkė žinia, kaip perkūnas. Vilniaus kraštas buvo padalintas į dvi dalis. Vilnius su apylinke prijungiamas prie Lietuvos, o pati lietuviškiausioji dalis — Švenčionių kraštas — paliekamas Gudijai. Tai kas, kad Kauno radijas groja linksmą muziką ir deklamuoja eilėraščius apie kunigaikščių miestą. Atskirtojo krašto kaimuose ir miesteliuose gyvenančių žmonių širdyse užkepė kraujas. Ir tada ruduo tyliai įslinko į kraštą, kaip šuva, pasiruošęs įkąsti iš pasalų. Taip, tada kraštan atėjo pasalūnas šuva.

Škotų muzikantas, britų karys iš Kanados, kurį pasitinka Philadelphijoje įvykusio Amerikos Legiono suvažiavimo dalyvė.

MES

Antanina Dambrauskaitė, viena žymiausių Lietuvos Operos solisčių, pastaruosius metus dideliu pasisekimu dainavusi Vokietijos teatruose ir tremtinių stovyklose, rugp. 29 d. atplaukė į New Yorką ir laikinai apsistojo Sodus, Mich. pas J. Bachuną, kuris jai buvo parūpinęs garantijas.

Elena Armanavičienė įsigijo teisės mokslų daktaro laipsnį Goettingeno Georg - August Universitete. Ji yra pirmoji moteris, tremtyje įgijusi daktaratą.

Marijonos Žolpienės, žinomos Chicagos veikėjos, 50 metų gimtadienio proga buvo suruoštas pagerbimas ir paminėta jos 32 metų visuomeninės veiklos sukaktis. Zolpienė uoliai darbuojasi Chicagos Moterų Apšvietos Draugijoje, dr. Jono Šliūpo Paminklo komitete ir Žiburėlio draugijoje.

Violeta Gradeckaitė, kun. A. Gradecko sesuo, gyvenanti New Haven, Conn., rugpiūčio 22 — 26 d.d., kaip delegatė, dalyvavo Amerikos Mokytojų metiniame suvažiavime Milwaukee, Wis.

Dr. J. Deveikė - Navakienė, žurnalistė ir istorikė, Lenkų Žurnalistų Klube Paryžiuje skaitė paskaitą apie Karalienę Jadvygą.

Marija Tubelytė, Jadvygos Tubelienės duktė, neseniai išteką už Kurt Kulmen. Šiomis dienomis jiedu grįžo iš Oregono valstybės, kurion buvo išvykę povestuvinės kelionės.

VALERIJOS GROŽIO SALONAS

Valerija Gimbutienė, Sav.

Turi moderniškiausias priemones plaukams šukuoti, garbiniuoti, dažyti ir galvos bei veido odai masažuoti. — Manikiūra, "cold wave", "permanent wave" ir kitokia

Importuotos mašinos

Virš 15 metų biznyje

106-17 Liberty Ave. Ozone Park, N. Y.

Tel. VIrginia 3-1327

Lietuviška marškinių siuvykla ir rankų audykla

LITBALT COMPANY

gamina visokius marškinius, kaklaraščius, šalikus, audžia lietuviškus marginius ir t.t.

Turime pasirinkimą puikių šalikų, kaklaraiščių, lietuviškų juostų ir galvos papuošimui juostų.

Priima užsakymus visokiems marškiniams, tautiškiems rūbams, staltiesėms, lovatiesėms, lietuviškoms vėliavoms ir kit.

ŽEMOS KAINOS — MANDAGUS PATARNAVIMAS

Jonas Žukauskas

20 TEN EYCK STREET

Tel. EVergreen 8-2954 BROOKLYN 6, N. Y.

SCHOLES BAKING, Inc.

LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.

532 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tel. EVergreen 4-8802

C. KUČINSKAS

SĄŽININGAS PATARIMAS

Parduodant ir perkant pianus

136 West 87th St. 355 West 58th St.

TRafalgar 3-6892 PLaza 7-6229

Iki 10 v. r. Nuo 5-6 p. p.

TAUPYKITE

Vėliausias dividendas yra 2% į metus, kredituojamas bertaininiai.

Nuošimtis apskaičiuojamas nuo pirmos dienos kiekvieno mėnesio, pradedant nuo $25 iki $7500.

Sutaupos įdėtos prieš sausio 10, balandžio 5, liepos 10 ir spalio 5 nešа nuošimtį nuo paliekamos iki paskutinės metų ketvirčio dienos.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 Broadway, prie Bedford Avenue

Brooklyn, N. Y.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Įsteig. ta 1860

SEA-GULL SHIPPING CO. 560 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

PIRMOJI LIETUVIŠKA EKSPEDICINĖ BENDROVĖ

Siunčia maisto ir drabužių pakietus į Europą

Bendrovė turi jau gatavus maisto pakietus, kuriuos galima užsakyti iš U.S.A. ir Kanados per paštą. Bendrovė nesinaudoja tarpininkais, tad gavėjai už jos pakietus nieko nemoka.

Nr 1. — $6.50

2 sv. cukraus, 1 sv. kavos ar kakao, 1 sv. bekono, 1 sv. kiaul. mėsos, 2 sv. kiaul. taukų, 1 sv. pieno miltelių, 1 sv. pieno šokolado.

No. 3 — $7.00

2 sv. Salami dešros, 2 sv. rūkyto bekono, 2 sv. kiaul. taukų, 1 sv. arbatžolės, 1 sv. bičių medaus.

Nr. 2 — $10.00

5 sv. cukraus, 2 sv. kavos, 2 sv. kiaul. mėsos, 5 sv. kiaul. taukų, 2 sv. bekoon, 2 sv. kond. pieno, 2 gb. tual. muilo

Nr. 4 — $6.00

4 sv. kiaul. taukų, 2 sv. rūkyto bekono, 1 kvorta valg. aliejaus.

Nr. 5 — $5.50

10 sv. kiaul. taukų

Nr. 6 — $5.60

5 sv. kavos, 4 sv. kakao.

Sea-Gull Shipping Co. - Vedėjas M. Anuska

KOČĖLAS

Pasišnekėjo su dipukais

Vilnies korespondentas rašo: "Piknike mano pažįstami supažindino su keliolika dipukų... Išvežtieji darbams ir išvaryti laisvai ir be jokių varžymų išreiškia savo nuomonę pasikalbėjime. Negalėjau visos dienos čia praleisti, nes mano kolegos sumanė aplankyt tautines kapines, tai ir aš kartu su jais nutraukiau".

Labai gerai suprantame Vilnies korespondentą. Žinoma, kai "dipukai be jokių varžymų išreiškė savo mintis pasikalbėjime", tai jam nieko kito neliko, tik sprukti į tautines kapines. Sunku ginčytis Vilnies korespondentams su tais dipukais!

Kam rūpi šalpos reikalai

Rugsėjo 25 d. 16,30 val. įvyks ALT ir Šalpos fondo kortavimo vakaras. Visi, kam rūpi šalpos reikalai, kviečiami atsilankyti". Taip rašo Lietuvių Žinios.

Vieną minutę, stop! Pirma, negu eisite kortuoti, sužinokit ar pašventintos kortos? Nesgi mes iš senų laikų buvom girdėję, kad paprastom kortom lošti didžiulė nuodėmė! Atsargiai! Nors ir Lietuvių Žinios kviečia!

Durys atidarytos

Bimba rašo: "Visiems talentams šiandien durys Lietuvoje plačiai atidarytos". Beveik tiesa, bet nevisai tikslu. Bus geriau šitaip: "Visiems talentams durys plačiai atidarytos iš Lietuvos". Kad taip teisingiau bus, pavyzdžių pakanka. Tik atminkim Borūtą, Miškinį, Jokūbėną ir tūkstančius kitų.

Išradingumas

Arabai pirmieji išrado priemones destiliuoti alkoholį dar prieš 800 metų. Na, o šį svarbų dalyką galutinai ištobulino dipukai savo campėse.

Pone redaktoriau, šis vyras nori pasikalbėti dėl jūsų vakarykščio vedamojo, kurį parašėte vietinės politikos klausimais.

Buvęs viceprezidentas Henry Wallace, prieš eidamas liudyti senato užsienio reikalų komisijai, pakeliui kalbasi su tos komisijos pirmininku sen. Connalley.

VĖLIAUSIAI ATVYKĘ LIETUVIAI

(Atkelta iš 2 psl.)

A., Brockton, Mass. — Kimbrys A., Nashua, N. H. — Kornazinskas J., Phila, Pa. — Krikščiūnas V., Bethlehem, Pa. — Krištolaitis E. ir š., Worcester, Mass. — Krivickas O. ir A., Waterbury Ct. — Kručas B., Chicago, Ill. — Kučiūnas G., Newark, N. J. — Kudirka J. ir š., Baltimore, Md. — Kulikauskas N. ir š., Brooklyn, N. Y. — Kurkūnaitė Z., Deerfield, Mass. — Kužas A., Cleveland, Oh. — Laukaitis, J. ir š., Albany, N. Y. — Lauruševičius I., Frackville, Pa. — Liaudė V. ir š., Chicago, Ill. — Liaudanskas K. ir J., Newark, N. J. — Maslianikas V., Clarendon Hills, Ill. — Merzvinskas J., Cedar Lake, Ind. — Mikulskis S. ir F., Chicago, Ill. — Montvydas A. ir A., Chicago, Ill. — Morkūnas B. ir š., Chicago, Ill. — Mušinskas P. ir š., Gary, Ind. — Narmontas L. ir š., Brocktono, Mass. Norkeliūnas O. ir š., Waterbury, Ct. — Nutautas S. ir š., Rockford, Ill. — Ostrauskas V. ir š., Kirkwood, N. J. — Pancerzynska H., Washington, D. C. — Peldavičius V., Chicago, Ill. — Petniūnas V., — Manhasset, N. Y. — Petraitis P. ir A., Cleveland, Oh. — Petrauskas G. ir D., Wakefield, Mass. — Petrulis A. ir š., Erie, Pa. — Petrusevičius L. ir š., Plymouth. Mich. — Prikockis M. ir š., Maspeth, N. Y. — Ramanauskas A., Cleveland, Oh. — Rapeika V. ir B., Fall River, Wis. — Rastauskas A. ir K., Scranton, Pa. — Riauba J., Chicago, Ill. — Rimaitis V., Oakville, Ct. — Rutkauskas J. ir š., Marathon, Wis. — Ružancovas A. ir š., Erie, Pa. — Šakenis A., S. Boston, Mass. — Saudargas K. Milton, Mass. — Šeštokas K. ir š., So. Boston, Mass. — Šidlauskas Z. ir L., Baltimore, Md. — Šidlauskas K., Baltimore, Md. — Shilling E., Racine, Wis. — Skruodys M. ir š., Cicero, Ill. — Skridulys A., Phila, Pa. — Skrupskelis A. ir š., N. Leeds, Me. — Šlapkauskas M., Chicago, Ill. — Spirauskas J. ir š., Cambridge, Mass. — Stanaitis S. ir š., Wallingford, Ct. — Staniškis B. ir S., Kingston, Mich. — Stankaitis A., Waterbury, Ct. — Stempužis J. ir A., Cleveland, Oh. — Stramaitis P. ir š., Bedford, Va. — Tamošiūnas A., Bertha, Minn. — Tamulionis S., Phila, Pa. — Toliušis J. ir O., Chicago, Ill. — Trimakas S. ir š., Joliet, Ill. — Urbonavičius A., Worcester, Mass. — Valaitis J. ir A., Cambridge, Vt. — Varaneckas E. ir š., Chicago, Ill. — Vasiliauskas A. ir š., Maspeth, N. Y. — Veikutis K., Phila, Pa.

LIETUVIAI, pagelbėkite savo tautiečiams tremtiniams išbristi iš vargo. Parsikvieskite juos. Valdžia juk atveža nemokamai. Tai nedvejodami garantijas siųskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

TARZANAS

GRĮŽTA Į DŽIUNGLES

(Tęsinys)

Trumpa ir aišku. Tarzanas susiruošė išjoti iš Bu Saado kitą dieną anksti ryte. Taip sutvarkęs reikalus, jis nuėjo pas kapitoną Žerarą, kuris, šeimininko žodžiais, dieną anksčiau tesugrįžęs į miestą su būriu.

Karininką rado namie. Jis labai nustebo ir širdingai nudžiugo, pamatęs Tarzaną gyvą ir sveiką.

— Leitenantas Žernua sugrįžęs man pranešė, jog tamstos neberadęs toje vietoje, kur tamsta pats norėjęs pasilikti, kol būrys apieškos kalnus. Paskum pasklido gandai, jog tamstą sudraskęs liūtas. Įrodymui atnešė mums tamstos šautuvą, o kitą dieną sugrįžo į stovyklą ir tamstos arklys. Abejojimų nebegalėjo būti. Žernua pergyveno didžiausią širdgėlą, nes jautėsi kaltas esąs. Jis savo noru ėjo ieškoti ir sutiko arabą su tamstos šautuvu. Žernua labai džiaugsis, pamatęs tamstą gyvą.

— Vargu, — liūdnai šyptelėjo Tarzanas.

— Galėčiau tuojau pašaukti, bet jis dabar mieste. — Na, tai aš jam pasakysiu vėliau, kai sugrįš.

— Taip ir paliko kapitonas tikras, kad Tarzanas buvo paklydęs, o paskui, išėjęs į Kadur ben Sadeno duarą, kuris atlydėjęs jį dabar į Bu Saadą. Pas kapitoną Tarzanas ilgai netruko, atsisveikino ir išsiskubino į miestą.

(Bus daugiau)

A MUTUAL SAVINGS BANK

The Kings County Savings Bank, one of our regular advertisers, is a mutual institution chartered by the State of New York to serve as a depository for the savings of the people of your community. It is a member of the Federal Deposit Insurance Corporation, the Savings Banks Association of the State of New York and the American Bankers Association. All earnings, after expences, accrue solely for the benefit of its depositors, either in the form of dividends, or in additions to surplus for their greater protection.

The Kings County Savings Bank was founded in 1860, eighty nine years ago.

It was organized by public-spirited citizens who were leaders in their community. Today, as always, the trustees of this Bank are outstanding civic and industrial leaders of our city.

Since its founding, the Kings County Savings Bank truly has been a service organization, devoted to promoting thrift and savings. The Bank has always helped those who seek to help themselves. The Bank's growth to seventy-one million dollars ir deposits is a tribute to its 43,000 depositors, and their wise management of their personal financial affairs.

The Bank's investments in home mortgage loans have contributed greatly to the growth and well being of your community. The Bank's purchases of Government Bonds have aided your country in war and peace. Investments in other securities have helped finance state, municipal and industrial enterprises, again aiding the growth and development of this community and the country.

This Bank is always ready and willing to be of help. You may be sure of a genuine and cordial welcome.

The local office of The Kings County Savings Bank is at 135 Broadway corner Bedford Avenue. (Sk.)

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. GB 1072 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 855 Knickerbocker Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
FRANK WEISSMAN
SOLOMON DEUTSCH

NOTICE is hereby given that Lisence No. SB 120 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at ft. of Brighton 1st Road, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
W. C. RESTAURANT CORP

NOTICE is hereby given that License No. C801 has been issued to the undersigned to sell beer at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1174 Williams Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
LOUIS WASSERMAN

NOTICE is hereby given that License No. C198 has been issued to the unndersigned to sell beer at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 65 Troy Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
FAMOUS BEERS, Inc.

NOTICE is hereby given that License No. C74 has been issued to the unndersigned to sell beer at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 63 Troy Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
HYMAN STERMAN
dba Clinton Beer Distributors

NOTICE is hereby given that License No. C832 has been issued to the undersigned to sell beer at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 9703 Foster Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
FOSTER BEVERAGE CO.
(A partnership) VINCENT J. TOFARIELLO & MICHELE FERRANTE

NOTICE is hereby given that License No. C 410 has been issued to the undersigned to sell beer at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 429-431 Watkins St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
MAX SHOENFELD
dba Shoenfeld Beverage Co.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1017 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 585 Vanderbilt Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
STELLA TESTA

NOTICE is hereby given that License No. GB 1185 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 33 N. Elliot Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
PASQUALE ATTANASIO
dba Parkside Delicatessen

NOTICE is hereby given that License No. GB 6258 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 104 Ralph Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
MEYER GREEN

NOTICE is hereby given that License No. GB 10159 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2108 Cortelyou Rd., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
OTTO STEINFELDT

NOTICE is hereby given that License No. GB 4186 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 607 Ralph Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
NATHAN ENOWITZ

NOTICE is hereby given that License No. GB 480 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 601 Ft. Hamilton Parkway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
LOTTIE HECHT STRAHL
Park Delicatessen

NOTICE is hereby given that License No. RW 710 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 6326 Avenue N, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FRANK & LOUIS CHIARAMONTE
Frank and Lou's Bar and Grill

NOTICE is hereby given that License No. RL 242 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at Boardwalk, 200 ft. West of Brighton 1st Rd., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
W. C. RESTAURANT CORP.

NOTICE is hereby given that License No. GB 14840 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1167 — 39th Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
PEARL GUTTADAURO

NOTICE is hereby given that License No. GB 6625 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 141 Rogers Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
GEORGE J. JOYCE & JAMES CHARLES ROCHE, dba

A. Povilansko Baras ir Restoranas
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

GRANFORD RADIO STORE
(Buvusiame Vienybės ofise)
J. Yuskowski, Sav.
MES TAISOM RADIJO IR TELEVIZIJOS APARATUS, DUODAMOS DOVANOS TIEMS, KURIE PAS MUS PERKA RADIJO ARBA TELEVIZIJOS PRIIMTUVUS
193 GRAND STREET BROOKLYN, 11, N. Y.
EVergreen 7-5703

Geriausia lietuviška valgykla Brooklyne
LORIMER COFFEE SHOP
FRANK DOMIKAITIS, Savininkas
Šviežias maistas. — Įvairus mėsos, daržovių ir pieniškų valgių pasirinkimas.
417 LORIMER STREET BROOKLYN, N. Y.

A. NOVITZKIE
BARAS - RESTORANAS - SALĖ
Salė tinka kiekvienam parengimui, vestuvėms, susirinkimams ir kitokioms pramogoms.
Didelė virtuvė
59-63 56th Rd., Maspeth, L. I., N. Y. Tel. Da 6-7460

Naujai įrengta ir pagražinta
ALLIANCE HALL
(Buvusiame Vienybės name)
RESTAURANTAS IR BARAS
Puošni salė bankietams, vestuvių pokyliams, susirinkimams ir kitokioms pramogoms
Wm. Kincheloe, Savininkas
195-7 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EV 4-9352

ZUPP'S BAR *Joseph Zeidat, Jr.*
NAUJAI ĮRENGTA, MODERNIŠKA VIETA
NAMŲ GAMYBOS VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖ — VYNAS — ALUS
Televizija — kiekvieną vakarą
411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 4-7729

HY'S RESTAURANT & CAFE
(BUVUSI TONY VIETA)
Dorothy Kaufman, Sav.
PUSRYČIAI, PIETŪS IR VAKARIENĖ
Pirmos rūšies maistas ir įvairūs gėrimai
Salė vestuvių ir kitokių pramogų bankietams bei susirinkimams
145 Broadway Brooklyn, N. Y.
TEL.: EVergreen 4-9677

Telefonas: *EVergreen 7-7411*
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
OFISAS:
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
53-82 72nd Pl. Tel.: HA 6-8406 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų batų kokybė jau senai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

AUGUST GUSTAS BELTAIRE FLORIST
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(68th St. kampas) SHoreroad 8-9330
SPECIALISTAI LAIDOTUVIŲ VAINIKAMS IR VESTUVIŲ BUKIETAMS PARUOŠTI
Užsakymai primami ir telefonu.
Taip pat galima užsakyti gėles
Paul Gustas Funeral Home, Inc. istaigoje:
354 MARCY AVE. EVergreen 7-4774.

Empire Laundry
17-35 Myrtle Street
LYNN, MASS.

Madame Vera
Grožio Salonas
Šukavimas, odos gydymas, masažas, manikiūra ir ir kiti grožio dalykai.
190 Middle St. Bridgeport, Ct.
Telefonas: 5-0909

VINCENT'S ST. JAMES TAVERN
Vincent Višniauskas, Sav.
Geras maistas, įvairūs gėrimai
ROUTE 25A
ST. JAMES, L. I.
Tel.: St. James 592

WEST HILLS INN
M. Danielienė, Sav.
Tai viena iš gražiausių lietuviškų užeigų saloje
West Hills Road & Oklahoma Ave., So.
HUNTINGTON, L.I., N.Y.
Tel.: Huntington 3253

Louis Restaurant
L. ALEKSIEJUS, Sav.
Alus - Vynas - Degtinė
Pusryčiai, pietūs ir vakarienė
Pirmos rūšies maistas
44 Hudson Avenue
Ma 5-9108 Brooklyn, N. Y.

ANTANAS DIRŽULAITIS
Lietuviška Kirpykla
Įsteigta 1909 m.
131 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

MAISTO KRAUTUVĖ
J. Jokubauskas, Sav.
291 Maujer St.
Brooklyn, N. Y.
EV 4-9579

JONAS PATASIUS
Laikrodžiai, žiedai, kosmetika ir religiniai dalykai
307 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

BAR and GRILL
JOSEPH BALTAITIS, Sav.
Šviežias maistas, įvairūs gėrimai
18 Grand St. Brooklyn, N. Y.
EVergreen 4-9407

HAPPY DAYS
RESTAURANT & BAR
Nemokamai galite gauti svetainę pramogoms: vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams, pagerbimo vakarienėms ir kitokioms iškilmėms bei puotoms.
126 So. 5th St. Brooklyn, N. Y.

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
Visada suteikiamas sąžiningas patarnavimas.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

F. Motūzas, mūsų korespondentas Detroite, praneša, kad ten tikrai ruošiamasi leisti "literatūros žurnalą", kurį redaguos rašytojas Vytautas Alantas.

Stasys Pieža, Chicago Herald redakcijos narys, parskridęs iš Romos, pakeliui buvo sustojęs New Yorke, kur jis turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su Oliais, dr. Dirmeikiu ir Tysliava.

Faustas Kirša ir Bernardas Brazdžionis lankėsi Brooklyne ir ta proga buvo užsukę į Vienybės redakciją.

Vladas Dilis, inžinierius, žinomas veikėjas, išrinktas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Newarko skyriaus pirmininku.

P. Bukšnaitis su žmona ir sūnėnu grįžo iš atostogų, kurias jie praleido savo svainio B. Vaivados farmoje, Connecticut valstybėje.

Jonas Žukas, buvęs Kauno Konservatorijos profesorius, kuris su žmona Elena ir 9 metų sūnum Algimantu neseniai atvyko iš tremties, muziko J. Brundzos lydimas, lankėsi Vienybės įstaigoje.

Jonas Brundza, žinomas muzikas, šv. Jurgio parapijos vargonininkas, su žmona lankėsi New Britain, Conn., kur matėsi su muziku Marijošium ir kitais.

Elvira Povilanskaitė, mūsų kaimynų Povilanskų duktė, savo atostogas praleido pas gimines ir draugus Waterbury, Conn.

L. Aleksiejus, Ambrozai, Misiūnai, Barkai ir kiti brooklyniečiai buvo nuvykę į Huntington, L. I., kur užpraeitą sekmadienį įvyko labai iškilmingos Bruso ir Emilijos Keley sūnaus krikštynos.

Adv. S. Briedis savo namuose turi priglaudęs bendrapavardžių, neseniai atvykusių iš tremties, Briedžių šeimą.

Jack Vancevičius (Vanskey), Vienybės skaitytojų ir biznierių Vancevičių sūnus Kearney, N. J., žinomas stipruolis, ruošiasi ristynių maršrutui po Ameriką.

Juozas Senkus, kuris neseniai su motina Ona Senkuviene atvyko iš Vokietijos, savo dėdės Kazio Pačėsos lydimas, lankėsi Vienybės įstaigoje.

Henrikas Blazas, neseniai atvykęs iš tremties žurnalistas, apsigyvenęs Bridgeport, Conn., užsiprenumeravo Vienybę ir ta proga redakcijos štabo nariams siunčia savo linkėjimus.

B. Jacikevičius, gaidų leidyklos "Pašvaistė" savininkas, atvykęs iš tremties, gyvena Brooklyne ir tyrinėja galimumus ir čia nenutraukti muzikos kūrinių leidimo darbo.

Arvydas Šimonis, žinomo dailininko sūnus, 1946 metais atvykęs iš tremties kaip našlaitis, neseniai susituokė su Juze Adomavičiūte.

Juozas ir Ona Aukštuoliai, nuoširdūs mūsų laikraščio bičiuliai, kurie dabar gyvena Los Angeles, Cal., siunčia linkėjimus visiems savo buvusiems draugams bei pažįstamiems Brooklyne.

Birutė Šimonytė, vienybiečių Juozo ir Ievos Šimonių duktė, šį šeštadienį susižada su Daniel Robert Linton'u.

A. Burneika, mūsų korespondentas Lawrence, Mass., lankėsi Brooklyne ir ta proga buvo užsukęs į Vienybės įstaigą pasikalbėti.

C. K. Braze, kuris su žmona Jule dabar gyvena Miami, Florida, siunčia mums savo linkėjimus.

C. Nečiunskas, Šv. Jurgio Draugijos sekretorius, prašo mus pranešti, kad tos draugijos susirinkimas įvyks rugsėjo 7 d., 7.30 val. vak., 280 Union Ave., Brooklyne.

N. Pocius, Vienybės skaitytoja, laukia netrukus atvykstant iš Vokietijos savo artimų giminių J. ir M. Kazragių su 2 vaikais.

DAILĖS PARODA TIKRAI BUS ATIDARYTA SPALIO MĖNESĮ

Turimomis žiniomis, Lietuvių Dailės Paroda New Yorke tikrai bus atidaryta spalio mėnesį. Visi paruošiamieji darbai jau baigiami. Savaime aišku, kad tokios parodos suorganizavimas reikalauja nemažai energijos, triūso ir lėšų. Parodos rengėjai daro viską, kad pirmas toks platus lietuvių meninis pasirodymas Amerikoje būtų vertas ilgo prisiminimo. Mat, Dailės Paroda reiškia ne vien lietuvių dailininkų kūrybinio pajėgumo iškėlimą, bet ir priminimą tiek lietuvių, tiek ir kitataučių visuomenei, kad lietuvių tautos gyvybė yra gaji ir turi pagrindą išsilaikyti. Šia prasme Lietuvių Dailės Paroda yra reikšminga dalis mūsų bendros kovos už Lietuvos nepriklausomybės atgavimą.

Mums praneša, kad Parodos rengėjai yra nusistatę parodos vietoje duoti lankytojams kasdien lietuviškos kultūros programą, kurią sudarytų lietuvių dainos, Lietuvos gyvenimo paveikslai bei tautiniai šokiai. Tuo būdu parodos lankytojai turės galimybių susipažinti ne tik su lietuvių dailininkų meniniais sugebėjimais, bet ir su buv. Lietuvos kultūros gyvenimu, su jos nelaime ir su visų lietuvių pasiryžimu dalyvauti bendroje kovoje už žmogaus ir už tautų pilną laisvę.

Todėl visa lietuvių visuomenė Amerikoje yra kviečiama ypatingai paroda domėtis ir ją visokeriopai remti. Visos lietuvių kolonijos yra raginamos sudaryti Parodos rėmėjų komitetus, skleisti susidomėjimą paroda savųjų ir kitataučių tarpe ir visokiais būdais aktingai prisidėti prie parodos pilno pasisekimo.

ALTS VADOVYBĖS POSĖDIS NEW YORKE

ALTS vadovybė, norėdama, kad Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas būtų visų Lietuvos laisvės siekiančių lietuvių vienybės ir susipratimo ženklas, specialiame susirinkime yra atitinkamai įvertinusi to kongreso uždavinius. ALT dešimties metų veikla buvo taip pat peržiūrėta ir, šalia teigiamų dalykų, rasta ir tokių, kurie reikalingi pataisos. Nusistatyta visais taisytinais klausimais ir dėl ruošiamo Visuot. Amerikos Lietuvių Kongreso patiekti ALTarybai atitinkamus pasiūlymus.

ALTS valdyba taip pat pasisakė ir dėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacijos. Jos nuomone, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizavimas yra labai reikalingas daiktas, bet VLIK'o numatytoji ir paskelbtoji santvarka nėra tinkama. Valdyba mano, kad užtektų LIETUVIŲ CHARTOS lietuvių pasaulinės bendruomenės vieningumui išlaikyti, paliekant visus kitus organizacinius klausimus spręsti pačioms lietuvių bendruomenėms pagal vietos sąlygas.

Centro Valdyba, plečiantis ALTS organizaciniam tinklui, svarstė eilę vidaus reikalų ir žiemos sezono veiklos klausimus.

RŪPINSIS DP INTELEKTUALAIS

Praėjusią savaitę "Church World Service" direktorius Mr. R. Elliot pranešė, kad visai pasaulinių šalpos organizacijų eilei remiant, įsteigta "The Emergency Council for DP Profesionals", kurios vedėju skiriamas E. R. Armstrong.

"Amerikiečių pramonės ir profesinei bendruomenei į šią problemą atkreipus dėmesį, ji galėtų būti greitai išspręsta", — pareiškė Mr. Elliot. Nors ši taryba pirmoje eilėje rūpinsis esančiais (tiksliau sakant, buvusiais 25,000 DP profesionalais) Europos DP stovyklose, reikia manyti, kad ji neatsisakys padėti ir jau Amerikoje esantiems DP intelektualams, dirbantiems nesavo profesijoje.

Tarybos atsišaukime sakoma: "Yra pasityčiojimas, kad JAV, kurios turi aukštajame moksle tokią didelę reikšmę, neįsileidžia baigusių universitetus asmenų"...

Tarybos adresas: The Emergency Council for Displaced European Profesionals, 130 East 22nd St., New York City, N. Y. **Alm.**

Dr. Leopoldas Buividas, veterinarijos gydytojas, neseniai vedęs žinomą brooklynietę, p. Kairienę, paskirtas JAV valdžios inspektorium General Foods Corp., išvyko su žmona į Maryland valstybę. Malonų, kad lietuviai, buvę tremtiniai, per trumpą laiką spėjo įgyti valdžios pasitikėjimą.

Lionginas Indreika, Kauno advokatas, visuomenininkas ir koperatinių Lietuvos organizacijų vienas vadovaujančiųjų asmenų, atvyko iš tremties ir apsigyveno pas savo dėdę Kilkų Brocktone, Mass. Adv. L. Indreika aplankė Vienybės redakciją.

E. Kurauskienė, mūsų skaitytoja Brooklyne, užprenumeravo Vienybę savo giminaitei A. Kasragytei, kuri neseniai išsikūrė Kanadoje.

Ant. Škėma, rašytojas ir aktorius, šiomis dienomis atvyko iš tremties ir apsigyveno pas savo globėjus Brooklyne.

Vl. Lišauskas, buvęs "Lietuvos Cukrus" direktorius, atsivežė į Ameriką vieną pilniausių tremtyje išleistų knygų ir periodinių leidinių rinkinį. Šį rinkinį Vl. Lišauskas nusistatęs atiduoti vieno universiteto bibliotekai saugoti, kad jį būtų galima laikui atėjus nugabenti į Lietuvą.

PRANEŠIMAS

Tremtinių Meno ir Kultūros Sekcijos Valdyba praneša, kad š. m. rugsėjo 2 d., 20 val. Apreiškimo parapijos salėje (N. 5th St., Brooklyn, N. Y.), įvyks susirinkimas. Bus aptariami svarbūs ir aktualūs klausimai. Artinasi laikas, kai prasidės įvairūs parengimai. Naujos jėgos, susitelkusios Brooklyne, tikimasi, pasirodys ateinančio sezono metu.

MAŽA KALBĖTI

apie tautinę vienybę ir kitus gražius daiktus, jeigu Tamsta dar nesi pastovus Vienybės skaitytojas ir prenumeratorius.

SPORTO TALKA

Prie Lietuvių Atletų Klubo Brooklyne yra susispietę apie 30 iš Europos atvykusių sportininkų ir sporto mėgėjų. Norima klubo rėmuose sportinį judėjimą plėsti ir dėl to visi sportininkai ar norį sportuoti kviečiami į bendrą talką. Susirinkus daugiau, būtų galima pradėti krutėti įvairiose sporto šakose. Iki šiol treniruojasi tik krepšininkai, kurie Lietuvių Atletų Klubo rūpesčiu yra gavę teisę naudotis vieno YMCA skyriaus sale bei visais kitais įrengimais. Tame YMCA name yra ir plaukiojimo baseinas.

Sąlygos sportinei veiklai yra palankios, o jaunimui nederėtų pamiršti fizinio lavinimo ir sporto, kas yra gera ir jauki atsvara po savaitinio, dažnai neįprasto darbo. Atvykęs jaunimas, kuris šiais klausimais domisi, prašomas užsukti į Lietuvių Atletų Klubą, 168 Marcy Avenue, Brooklyne. Kiekvieną šeštadienį, apie 12 val., ten galima rasti būrį krepšininkų ir sporto darbuotojų, kurie painformuos apie galimybes sportuoti ir, kaip įsijungti į talką. Pageidaujami sportininkai, kaip lygiai ir tie jaunuoliai, kurie norėtų pradėti sportuoti ir ilgainiui pakeistų vyresniuosius. Jei kas norėtų pasiinformuoti laišku, prašomas rašyti taip: K. Čerkeliūnas, c. o. Lithuanian Athletic Club, 168 Marcy Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Tautos šventė Newarke

Rugsėjo 11 d. Newarke įvyks Tautos Šventės minėjimas.

10,30 val. iškilmingos pamaldos šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje.

6 val. popiet lietuvių parapijos salėj (207 Adams St.), meninė dalis. Programoje: paskaita, montažas — dainos, deklamacijos, tautiniai šokiai.

Po programos pasišokimas ir alutis.

Prašome kuo gausiausiai dalyvauti.

Rengėjai

Lisausko paršas pateko į spaudą

Praėjusį sekmadienį Petro Lisausko ruoštame biznierių piknike, Klasčiaus parke, Maspethe, dalyvavo apie 3000 žmonių. Ten buvo įvairių laimėjimų. Vienas tremtinys laimėjo gražų juodą paršą, kurį jis, veždamas namo, New Yorke paleido... išilgai Broadway. Policija pagaliau tą paršą pagavo ir pasišaukė laikraščių reporterius. Rezultate Lisausko paršo paveikslas buvo įdėtas Daily News ir kituose New Yorko laikraščiuose.

Aplamai, šis biznierių piknikas buvo labai linksmas. Ypač daug buvusių tremtinių jame dalyvavo.

●

P. Lisauskas, lietuvių biznierių radijo valandos vedėjas, praneša, kad šį sekmadienį, 1,30 val. po pietų iš WLIB, 1200 kc., tęsiama įdomi "Mistery Voice" programa.

PARŪPINS DARBO

Daržininkai, parkų specialistai, neseniai atvykę ir dar neturį darbo savo specialybėje, arba su per mažu atlyginimu, gali skubiai kreiptis į Liet. Gen. Konsulatą, suteikdami apie save biografines žinias, nurodant pajėgumą fiziniam darbui (8—9 val. dienai), šeimos sudėtį ir visų amžių, ir, jeigu dabartiniu atlyginimu nepatenkintas, — nurodyti, kiek dabar gauna. Pervažiavimas į naują darbovietę nebus apmokėtas. Reikia nurodyti smulkiau savo specialybę, įgytą ilgametę praktiką: mokslu ar praktika, kaip tai: šiltnamiuose, prie medelynų ir t.t.

Galime tarpininkauti keletui specialistų.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULAS
41 West 82nd St.
New York 24, N.Y.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK — 161 No. 6-th Street — VALANDOS: 8 — 10 ryte, 1—2 popiet, 6—8 vakare, Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS (DANTŲ GYDYTOJAS) — 499 Grand Street — VALANDOS: 9 — 12 ryte, 2 — 9 vakare, Penktadieniais uždaryta, Tel. ofiso STagg 2-0706, Namų —Jamaica 6-3835

DR. A. PETRIKA (DANTŲ GYDYTOJAS) — 221 So. 4-th Street — VALANDOS: 9—12 ryte, 1—8 vakare, Penktadieniais uždaryta, Tel. EVergreen 7-6868

Peist Lane Drugs, Inc.
VAISTINĖ
Visokie vaistai, kosmetika, viskas kas reikalinga kūdikiams — žemiausiomis kainomis
Pildome receptus
405 S. 4th STREET — BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6238

ANTHONY GRIGALIS
GENERAL CONTRACTOR
STATOMI ĮVAIRŪS GYVENAMIEJI NAMAI vasarnamiai, bungalows, ir taisomi bei dekoruojami nauji
MŪSŲ KAINOS VISIEMS PRIEINAMOS

Dėl pavyzdžių ir platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
63-26 53rd DRIVE — MASPETH, L. I. N. Y.
Tel.: NEwtown 9-3215

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
J. GINKUS, DIREKTORIUS
Ad. Jezavitas, *muzikos vedėjas* — Vyt. Ubara, *pranešėjas.*
ŠEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 2:30 V. P. P.
Iš WWRL,
495 GRAND STREET — BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-7142

ALBERT'S BALDŲ KRAUTUVĖS
ALBERT ELICE, Sav. — ĮSTEIGTA 1920 M.
DABAR VYKSTA DIDŽIULIS ĮVAIRIŲ BALDŲ NUPIGINTAS IŠPARDAVIMAS
Miegamųjų ir gyvenamųjų kambarių baldai,
Valgomųjų kambarių baldai ir kiti rakandai
DABAR NUPIGINTA NUO 20% IKI 30%
Geriausios rūšys. Prieinamos kainos. Pilnas patarnavimas.
248-50-52-54-256 GRAND ST., — BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4387.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, — Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, — Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 — Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, — Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public. — Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, — Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 — Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, — Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS — NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65 - 23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
DIDELIS PASIRINKIMAS VYNO IR LIKERIO
X. Strumskis, sav.
322 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

Anthony J. Weslan
(Vizlanskas)
ADVOKATAS
16 Court St., Brooklyn, N. Y.
MAin 5-1260

John W. Ansell
ADVOKATAS
15 PARK ROW
NEW YORK CITY
Ofiso tel.: WO 2-3497 — Namų tel.: NE 9-5689

STANLEY ZUBAVIČIUS
Advokatas įvairiems biznio ir taksų reikalams,
111 Ainslie St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVvergreen 4-3049

CLEMENT A. VOKETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEwtown 9-5972

STEPHEN BREDIS, JR.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-9394

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...
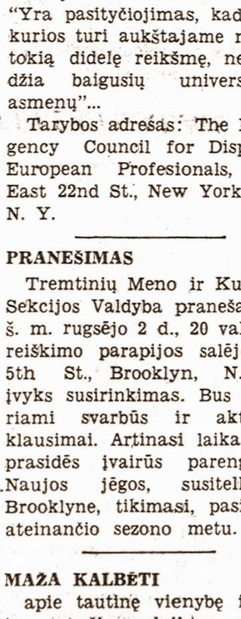
Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.
Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!
E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY — BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).